

DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOSTI
"VODOVOD I KANALIZACIJA"
Brj. 10240
Podgorica, 24. 04. 2020 20__ god.

Društvo sa ograničenom odgovornošću
„VODOVOD I KANALIZACIJA “
PODGORICA

IZVJEŠTAJ
o radu „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o.
Podgorica za 2019. godinu

Podgorica, april 2020. godine

SADRŽAJ:

1.UVOD	4
1.1. Djelatnost Društva	4
1.2. Pravni status	6
1.3. Izvori finansiranja	7
2. RAD ORGANA UPRAVLJANJA	8
2.1. Rad organa upravljanja	8
2.2. Pravni propisi djelatnost Društva	12
2.2.1. Propisi kojima se reguliše djelatnost Društva	12
2.2.2. Propisi koji utvrđuju organizaciju i status Društva	18
2.2.3. Potrebe za izmjenama propisa	18
2.3. Zaštita na radu	19
2.4. Procesno-pravne radnje	21
2.5. Saradnja sa organima, javnim službama i drugim institucijama	26
2.6. Saradnja sa međunarodnim organizacionim, finansijskim institucijama i Vladama stranih država	27
2.6.1. Projekat odvođenja i prečišćavanja otpadnih voda Glavnog grada Podgorica	27
2.7. Organizacija i kadrovska struktura	30
2.8. Tehnička opremljenost	31
3. OSNOVNA DJELATNOST DRUŠTVA	33
3.1. Sistem vodosnabdijevanja	33
3.1.1. Opis postojećeg stanja vodovodnog sistema.....	33
3.1.2. Ukupno potisnuta i fakturisana voda, kao i gubici vode u 2019. godini	47
3.1.3. Potisnuta količina vode u odnosu na prethodnu godinu i plan za 2019. godinu	49
3.1.4. Fakturisana količina vode u 2019. godini	51
3.1.5. Održavanje crpnih stanica	52
3.1.6. Održavanje vodovodne mreže	54
3.1.7. Laboratorija za ispitivanje kvaliteta vode	55
3.2. Fekalna kanlizacija	56
3.3. Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda	57
3.4. Atmosferska kanlizacija	65
4. DOPUNSKA DJELATNOST DRUŠTVA	66
5. PROBLEMATIKA SEOSKIH VODOVODA	68

6. PREGLED INVESTICIONIH AKTIVNOSTI	70
7. PREGLED FINANSIJSKIH POKAZATELJA	85
7.1. Izvori finansiranje	85
7.2. Prihodi	85
7.3. Rashodi	87
7.4. Finansijski rezultat	89
7.5. Naplata potraživanja	91
7.6. Cijena vode.....	93
8. OCJENA STANJA I PREDLOG MJERA	94

1. UVOD

Shodno ulozi u obavljanju javne funkcije, a u skladu sa Uputstvom o izradi godišnjeg Programa rada i Izvještaja o radu i ostvarivanju funkcija lokalne samouprave, koje je donio Gradonačelnik Glavnog grada, Društvo je u obavezi da najkasnije do kraja marta tekuće godine sačini Izvještaj o radu za prethodnu godinu.

1.1. Djelatnost Društva

Društvo sa ograničenom odgovornošću „Vodovod i kanalizacija“ Podgorica, kao pravni sljedbenik JP „Vodovod i kanalizacija“ Podgorica, je osnovano Odlukom Skupštine Glavnog grada – Podgorice, broj 01-030/13-747 od 11.07.2013. godine (koja Odluka je objavljena u „Službenom listu CG – Opštinski propisi“ br.22/13).

Društvu je povjereno obavljanje sledećih komunalnih djelatnosti od javnog interesa i to:

36.00 - Sakupljanje, prečišćavanje i distribucija vode, a koja djelatnost sadrži:

- sakupljanje vode sa izvora i bunara, prečišćavanje i distribucija cjevovodom za potrebe domaćinstava i industriju na teritoriji Glavnog grada;
- održavanje vodovodnog sistema na teritoriji Glavnog grada i
- održavanje vodovodnih sistema u seoskim naseljima na teritoriji Glavnog grada.

37.00 – Uklanjanje otpadnih voda, a koja djelatnost sadrži:

- sakupljanje i transport komunalnih, atmosferskih i drugih otpadnih voda sa područja Glavnog grada;
- održavanje kanizacionog sistema i postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda;
- prečišćavanje otpadnih voda iz kanizacionog sistema i drugih sistema za odvođenje otpadnih voda;
- obrada i tretman mulja, njegova upotreba, reciklaža i odlaganje, i
- održavanje sistema za prihvati i odvođenje atmosferskih voda.

Pored ovih, Društvo obavlja i djelatnosti koje nemaju karakter djelatnosti od javnog interesa i to:

43.22 – Postavljanje vodovodnih i kanalizacionih sistema, a koja djelatnost sadrži:

- instaliranje vodovodnog i kanalizacionog sistema, uključujući dogradnju, adaptaciju, održavanje i popravke i
- opravka i baždarenje vodomjera za potrebe korisnika Društva i drugih pravnih i fizičkih lica.

71.12 – Inženjerske djelatnosti, a koja djelatnost sadrži:

- izrada tehničke dokumentacije: urbanističkih planova i projekata iz oblasti hidrotehnike, građevinskih projekata za objekte hidrotehnike, projekata instalacija, uređaja i postrojenja vodovoda i kanalizacije i
- pružanje geoprostornih (kartografskih) informacija za hidrotehničke instalacije.

71.20 – Tehničko ispitivanje i analize, a koja djelatnost sadrži:

- laboratorijsko ispitivanje vode za piće za potrebe Društva i drugih pravnih i fizičkih lica i
- laboratorijsko ispitivanje otpadnih voda za potrebe Društva i drugih pravnih i fizičkih lica.

36.00 – Sakupljanje prečišćavanje i distribucija vode, a koja djelatnost sadrži:

- sakupljanje vode sa izvora, prečišćavanje i distribucija u flašama ili vozilom – cistijernom.

1.2. Pravni status

„Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Podgorica je u sadašnjem statusu osnovano saglasno propisanoj zakonskoj obavezi da se sva javna preduzeća reorganizuju u jedan od oblika privrednog društva predviđenih Zakonom o privrednim društvima.

Društvo je osnovano kao jednočlano, a osnivač Društva je Skupština Glavnog grada – Podgorice.

Osnovni kapital Društva čini osnovni kapital JP „Vodovod i kanalizacija“ Podgorica; tj. imovinu Društva čine pokretne i nepokretne stvari, novčana sredstva i druga imovinska prava preuzeta od JP „Vodovod i kanalizacija“ Podgorica, a taj osnovni kapital tj. imovina je imovina Osnivača.

Organi Društva su:

- **Odbor direktora** (kao organ upravljanja), koji utvrđuje poslovnu politiku, donosi opšta akta, usvaja programe i izvještaje, utvrđuje cjenovnik usluga i vrši druge poslove utvrđene odgovarajućim propisima. Ovaj organ broji 5 (pet) članova, od kojih su 4 (četiri) predstavnici Osnivača, a 1 (jedan) predstavnik zaposlenih u Društvu.
- **Izvršni direktor Društva** (kao organ rukovođenja), koji organizuje i vodi poslovanje Društva, zastupa i predstavlja Društvo, odgovara za zakonitost rada Društva, sprovodi odluke Odbora direktora i odlučuje o drugim pitanjima vezanim za tekući rad i poslovanje Društva. Izvršnog direktora imenuje Osnivač na osnovu javnog oglašavanja; a postupak javnog oglašavanja, u ime Osnivača, sprovodi Odbor direktora.
- **Revizorski odbor Društva**, koji prati postupak finansijskog izvještavanja, efektivnost interne kontrole pravnog lica i interne revizije, prati zakonom propisanu reviziju godišnjih i konsolidovanih finansijskih iskaza, prati nezavisnost angažovanih ovlašćenih revizora ili društava za reviziju, koji obavljaju reviziju, kao i ugovore o korišćenju dodatnih usluga u skladu sa članom 20. Zakona o reviziji, daje preporuke Odboru direktora o izboru društva za reviziju ili ovlašćenog revizora, razmatra planove i godišnje izvještaje unutrašnje kontrole, kao i druga pitanja koja se odnose na finansijsko izvještavanje i reviziju. Ovaj organ broji 3 (tri) člana, od kojih su 2 (dva) zaposlena u Društvu, a 1 (jedan) nije zaposlen u Društvu i ima znanje iz oblasti računovodstva i revizije.

1.3. Izvori finansiranja

Shodno Odluci osnivača, "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. svoje poslovanje finansira iz prihoda ostvarenog prodajom usluga iz domena svoje djelatnosti, odnosno od prodaje vode i usluga odvođenja otpadnih voda i dopunske djelatnosti.

Pored navedenog, za realizaciju značajnih investicija, sredstva su obezbijeđena najvećim dijelom iz redovne djelatnosti Društva, a takođe i iz Budžeta Glavnog grada, Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja i kredita.

2. RAD ORGANA UPRAVLJANJA I ORGANIZACIJA

2.1. Rad organa upravljanja

U 2019. godini održano je dvadeset (20) sjednica Odbora direktora na kojima su razmatrane i donesene Odluke od važnosti za poslovanje cjelokupnog sistema:

1. Na sjednici održanoj dana 11.01.2019. godine, donesena je Odluka o konstituisanju Odbora direktora Društva.
2. Na sjednici održanoj dana 15.01.2019. godine, donesene su Odluke o:
 - raspisivanju javnog konkursa za izbor i imenovanje izvršnog Direktora "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Podgorica;
 - imenovanju revizorskog odbora "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Podgorica.
3. Na sjednici održanoj dana 31.01.2019. godine, donesena je Odluka o usvajanju Plana javnih nabavki "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Podgorica za 2019.godinu i usvojen je Poslovnik o radu Odbora direktora Društva.
4. Na sjednici održanoj dana 11.02.2019. godine, dat je Predlog Skupštini Glavnog grada za izbor Izvršnog direktora Društva.
5. Na sjednici održanoj dana 26.03.2019. godine, donesene su Odluke o:
 - usvajanju izmjena Statuta Društva sa ograničenom odgovornošću "Vodovod i kanalizacija" Podgorica;
 - prodaji energetskog objekta-trafostanice, NDTS 10/0.4 kV "Zabjelo 2" sa priključnim kablovima u KO Podgorica i KO Vuksanlekići.
6. Na sjednici održanoj dana 29.03.2019. godine, donesene su Odluke o usvajanju:
 - Izvještaja Centralne popisne komisije o popisu imovine "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Podgorica na dan 31.12.2018. godine;
 - Godišnjeg iskaza Društva sa ograničenom odgovornošću "Vodovod i kanalizacija" Podgorica za 2018. godinu;
 - Izvještaja menadžmenta "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. za 2018. godinu;
 - Izvještaja o radu "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. za 2018. godinu, sa Odlukom o raspodjeli dobiti;
 - predloga Ugovora o javnom vodosnabdijevanju i odvođenju otpadnih voda;
 - Pravilnika o rješavanju stambenih potreba zaposlenih u "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Podgorica;

- Liste kategorija registratorske građe "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Podgorica.
7. Na sjednici održanoj dana 12.04.2019. godine:
- upozat je Odbor direktora sa konačnim Izvještajem Državne revizorske institucije;
 - data je saglasnost na predlog o izboru članova Komisije za rješavanje stambenih potreba u "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Podgorica;
 - usvojena je Informacija o aktivnostima na izgradnji objekta kolektivnog stanovanja za zaposlene u Društvu.
8. Na sjednici održanoj dana 25.04.2019. godine, donesene su Odluke o :
- usvajanju Akcionog plana za realizaciju preporuka izdatih od strane Državne revizorske institucije;
 - o cijenama m² stambenog prostora za zaposlene i rukovodeće kadrove;
 - izdvajanju kadrovskih stanova od ukupnog broja stanova za zaposlene u Društvu;
 - usvajanju Anexa VI Kolektivnog ugovora "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Podgorica.
9. Na sjednici održanoj dana 10.05.2019. godine, donesena je:
- Odluka o usvajanju Informacije o realizaciji programa rada i finansijskog poslovanja Društva za period januar-mart 2019. godine;
 - izmjena Pravilnika o izmjenama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.
10. Na sjednici održanoj dana 06.06.2019. godine, donesena je Odluka o raspisivanju Javnog konkursa za izbor i imenovanje zamjenika/ce Izvršnog Direktora Društva.
11. Na sjednici održanoj dana 25.07.2019. godine, donesene su Odluke o:
- usvajanju Informacije o realizaciji programa rada i finansijskog poslovanja Društva za period april-jun 2019. godinu;
 - imenovanju zamjenice izvršnog direktora za ekonomsko - pravne poslove;
 - stavljanju van snage Rang liste Komisije za rješavanje stambenih potreba zaposlenih i Rang liste za dodjelu kadrovskih stanova;
 - izmjenama Pravilnika o rješavanju stambenih potreba zaposlenih u "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Podgorica.
12. Na sjednici održanoj dana 30.07.2019. godine, donesene su Odluke o:
- usvajanju Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o rješavanju stambenih potreba zaposlenih u "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Podgorica;

- stavljanju van snage Oglasa za raspodjelu stambenih jedinica (prava na kupovinu po povoljnim uslovima) zaposlenima u "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Podgorica broj 10940 od 13.05.2019. godine.
13. Na sjednici održanoj dana 08.08.2019. godine, donesena je Odluka o usvajanju Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i usvojen je Aneks VII Kolektivnog ugovora.
14. Na sjednici održanoj dana 10.09.2019. godine, donijeta je Odluka o izmjeni Statuta Društva sa ograničenom odgovornošću "Vodovod i kanalizacija" Podgorica; kao i:
- Informacija o sprovođenju Akcionog plana u skladu sa preporukama izdatim od strane Državne revizorske institucije;
 - Informacija o primjeni Odluke Vlade Crne Gore o otpremninama u slučaju sporazumnog prestanka radnog odnosa zaposlenih u javnom sektoru.
15. Na sjednici održanoj dana 25.09.2019. godine, donesena je Odluka o prigovorima na Rang listu Komisije za rješavanje stambenih potreba zaposlenih kao prvostepenog organa.
16. Na sjednici održanoj dana 23.10.2019. godine, donesene su Odluke o:
- davanju saglasnosti na Prijedlog za utvrđivanje kriterijuma za dodjelu stambenih jedinica;
 - formiranju Komisije za reviziju Glavnog projekta za izgradnju pješačkog mosta na lokaciji KO Podgorica I i KO Podgorica III, DUP "Titex" i DUP Izmjene i dopune naselje "Prvi maj" (dio) u Podgorici.
17. Na sjednici održanoj dana 14.11.2019. godine, donesena je Odluka o usvajanju Informacije o realizaciji programa rada i finansijskog poslovanja Društva za period jul-septembar 2019. godinu.
18. Na sjednici održanoj dana 02.12.2019. godine, donesena je Odluka o usvajanju Programa rada Društva za 2020 godinu.
19. Na sjednici održanoj dana 11.12.2019. godine, donesene su Odluke o:
- raspisivanju javnog konkursa za izbor i imenovanje zamjenika/ce izvršnog direktora "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Podgorica;
 - popisu i obrazovanju popisnih komisija za popis imovine i obaveza Društva sa stanjem na dan 31.12.2019. godinu;
 - obračunu utrošene vode za mjesec decembar 2019. godine.
20. Na sjednici održanoj dana 27.12.2019. godine, donesene su Odluke o:

- usvajanju Povelje interne revizije, Strateškog plana interne revizije za period od 01.01.2020. do 31.12.2022. godine i Godišnjeg plana interne revizije za 2020. godinu "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Podgorica;
- usvajanju Plana za unapređenje finansijskog upravljanja i kontrola "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. za 2020. godinu;
- isplati otpremnina zaposlenima u "Vodovod i kanalizacija" d.o.o.

2.2. Pravni propisi djelatnosti Društva

Primarna djelatnost Društva: sakupljanje, prečišćavanje i distribucija vode i uklanjanje otpadnih voda; svojom složenošću, specifičnosti i značajem je regulisana (u cjelosti ili dijelom) većim brojem propisa (zakoni, podzakonska akta i opštinski propisi).

U nastavku teksta prikazano je postojeće stanje – važeći pravni okvir i potrebe za izmjenama ili odgovarajućom primjenom tih propisa, koje je konstatovano uočavajući probleme ili zastoje u tekućem radu i poslovanju Društva.

Važeća pravna regulativa koja se odnosi na ovo Društvo može se podijeliti na:

- propise kojima se reguliše djelatnost Društva i
- propise kojima se utvrđuje organizacija i status Društva.

2.2.1. Propisi kojima se reguliše djelatnost Društva

a) Zakoni

Stupanjem na snagu novog **Zakona o komunalnim djelatnostima** ("Sl. List CG" br 55/16, 074/16, 02/18 i 066/19), čija primjena je nastupila krajem februara 2018.godine, prestao je da važi **Zakon o komunalnim djelatnostima** ("Sl. list RCG" br. 12/95). Navedenim zakonom određuju se komunalne djelatnosti, uređuju uslovi i način obavljanja komunalnih djelatnosti i druga pitanja od značaja za komunalne djelatnosti.

Zakon precizira da je javno vodosnabdijevanje proces zahvatanja, tretmana, zaštita izvorišta voda i isporuka voda korisnicima za piće i druge potrebe, vodovodnom mrežom do mjernog instrumenta uključujući i mjerni instrument, dok se pod upravljanjem i odvođenjem komunalnih i atmosferskih voda podrazumijeva prihvata i odvođenje otpadnih voda, kao i tretman i zbrinjavanje otpadnih voda i kanalizacionog mulja.

Između drugih, navedenim Zakonom, uređuju se pitanja javnog vodosnabdijevanja, upravljanje komunalnim otpadnim vodama i upravljanje atmosferskim vodama. Počelo je da se radi na pripremi za primjenu ovog Zakona u dijelu utvrđivanja cijena, tj. da se u roku od pet godina od dana stupanja na snagu istog, izjednače cijene za sve korisnike ovih komunalnih usluga.

Zakon o vodama ("Sl.list RCG" br.27/07, 73/10, 32/11, 47/11, 48/15, 52/16, 55/16,2/17, 80/17 i 84/18) između ostalog, uređuje uslove i način obavljanja vodne

djelatnosti, a vodna djelatnost obuhvata: upravljanje vodama, korišćenje voda, zaštitu voda od zagađivanja i zaštitu od štetnog dejstva voda.

U dijelu vodne djelatnosti koja se definiše kao zaštita voda od zagađivanja, ovim Zakonom su propisane mjere za ostvarivanje zaštite voda od zagađivanja, određena klasifikacija i kategorizacija površinskih i podzemnih voda, utvrđene zabrane u cilju zaštite kvaliteta voda i obaveze prečišćavanja otpadnih voda i zagađivača, kao i uslovi upravljanja objektima za zaštitu voda od zagađivanja i mjerenje količina i ispitivanje kvaliteta otpadnih voda.

Zakonom o obezbjeđivanju zdravstveno ispravne vode za ljudsku upotrebu ("Sl.list CG" br. 80/17) propisuju se parametri zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku upotrebu, praćenje zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku upotrebu (monitoring) kao i obaveze pravnih lica koja vrše usluge javnog vodosnabdijevanja, a koje obaveze se odnose i na ovo privredno Društvo, a sve u cilju zaštite zdravlja ljudi.

Zakonom o upravljanju komunalnim otpadnim vodama (Sl. List CG br. 002/17 od 10.01.2017 god.) uređuju se pitanja upravljanja komunalnim otpadnim vodama, uslovi koje treba da ispunjavaju kolektorski sistemi i postrojenja za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda, način prikupljanja, prečišćavanja i ispuštanja komunalnih otpadnih voda kao i druga pitanja od značaja za upravljanje komunalnim otpadnim vodama.

Zakon o upravljanju otpadom ("Sl.list CG" br.64/11 i 39/16) određuje obaveze proizvođača komunalnog kanalizacionog mulja (mulja nastalog u uređaju za prečišćavanje otpadnih voda prilikom njihovog tretmana), kao i dozvoljene namjene i nedozvoljenu upotrebu tog mulja.

Zakon o bezbjednosti hrane ("Sl.list CG" br.57/15) propisuje uslove za bezbjednost hrane; a hranom je obuhvaćena i voda, koja se namjenski koristi, odnosno ugrađuje u hranu tokom proizvodnje, pripreme ili obrade i koja ispunjava na kontrolnim tačkama propisane vrijednosti parametara za vodu, u skladu sa posebnim propisom, kojim je uređen kvalitet vode namijenjene za ljudsku potrošnju.

Zakon o metrologiji ("Sl.list CG" br.79/08 i 40/11) uređuje postupak ocjenjivanja usaglašenosti mjerila (između ostalog i vodomjera), sa propisanim zahtjevima i njihovo obavezno ovjeravanje – "baždarenje".

Zakon o finansiranju upravljanja vodama ("Sl.list CG" br.65/08, 74/10 i 40/11) utvrđuje obavezu plaćanja vodnih naknada (između ostalih: naknada za korišćenje voda i naknada za zaštitu voda od zagađivanja).

Obveznik plaćanja naknade za korišćenje vode je subjekt koji zahvata i koristi vodu za piće; a obveznik plaćanja naknade za zaštitu voda od zagađivanja je subjekt koji ispušta otpadne vode, a tu naknadu obveznik – subjekt koji obavlja djelatnost

odvođenja otpadnih voda naplaćuje od korisnika sistema javne kanalizacione mreže.

Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Sl. lists CG" br 64/17, 44/18, 063/18 i 11/19) utvrđuje se obaveza određenim subjektima, između ostalog i ovom Društvu, dostavljanja raspoloživih podataka i davanja predloga i mišljenja u dijelu uređenja prostora u postupku izrade planskih dokumenata; kao i obavezu dostavljanja nadležnim organima uslova priključenja i saglasnosti na projekat.

Zakonom o upravnom postupku („Sl. list CG“ br.056/16, 20/15, 040/16 i 37/17) štite se prava i interesi građana, pravnih lica i drugih stranaka, kao i zaštita javnog interesa. Navedenim zakonom definisan je djelokrug rada ovlaštenih lica u javnopravnim organima, kao i njihova samostalnost u vođenju postupka i odlučivanju po istima, u smislu načela samostalnosti i slobodne ocjene dokaza, pribavljanje podataka i dr.

Zakon o zaštiti potrošača ("Sl. list CG" br.2/2014, 6/14, 43/15, 70/17 i 067/19), koji je počeo da se primjenjuje sredinom 2014.godine, uređuje zaštitu prava potrošača, kao prava i obaveze trgovca i potrošača; koji propis obuhvata i usluge od javnog interesa; a te usluge su, između ostalog, distribucija i snabdijevanje vodom i prečišćavanje i odvođenje otpadnih voda.

Postupak ostvarivanja potraživanja neisplaćenih dugovanja korisnika usluga javnog vodosnabdijevanja i odvođenja fekalnih voda vrši se prinudnom naplatom, a u skladu sa **Zakonom o izvršenju i obezbjedjenju** („Sl. list CG“ br.036/11, 028/14, 020/15, 022/17, 076/17 i 025/19). Dakle, prinudnu naplatu potraživanja ovo Društvo ostvaruje podnošenjem predloga za izvršenje, a na osnovu kartice komitenta koja na osnovu člana 25 gore navedenog zakona predstavlja vjerodostojnu ispravu.

Zakon o javnim nabavkama („Sl. list CG“ br.042/11, 057/14, 028/15 i 042/17) koji se primjenjuje i na privredna Društva koja obavljaju djelatnost iz oblasti vodoprivrede, uređuje uslove, način i postupak nabavke roba, usluga i ustupanja izvođenja radova, zaštitu prava u postupcima javnih nabavki i druga pitanja od značaja za javne nabavke.

Napominjemo, da pored navedenih propisa koji neposredno regulišu registrovanu djelatnost ovog Društva, postoji i propisi kojima se regulišu pojedina pitanja od značaja za ostvarivanje i realizaciju registrovane djelatnosti ovog Društva (Zakon o obligacionim odnosima, Zakon o parničnom postupku, Zakon o privrednim društvima i dr.).

b) Podzakonska akta

Na osnovu Zakona o vodama, donijeto je niz podzakonskih akata:

Odluka o određivanju voda od značaja za Crnu Goru ("Sl.list CG" br. 9/08, 28/09,31/09 I 31/15), utvrđuje vode od značaja za Crnu Goru, u koje vode ubraja i sve vode koje služe za javno vodosnabdijevanje.

Uredba o načinu kategorizacije i kategorijama vodnih objekata i njihovom davanju na upravljanje i održavanje ("Sl.list CG" br.15/08), u okviru namjena i prema značaju, razvrstava vodne objekte u tri kategorije i shodno toj kategorizaciji određuje organe koji upravljaju i održavaju te objekte.

Odluka o određivanju izvorišta namijenjenih za regionalno i javno vodosnabdijevanje (javnim vodovodom) i utvrđivanju njihovih granica ("Sl.list CG" br.36/08), određuje izvorišta za javno vodosnabdijevanje i za Podgoricu određuje sledeća izvorišta: Marezu, Zagorič, Konik, Čemovsko polje, Tuzi, Dinošu, Milješ, Vuksanlekiće.

Pravilnik o načinu i postupku mjerenja količina voda na vodozahvatu ("Sl.list CG" br.24/10) bliže propisuje način i postupak mjerenja količine vode na vodozahvatu.

Pravilnik o načinu i uslovima mjerenja količina otpadnih voda koje se ispuštaju u prijemnik ("Sl.list CG" br.24/10) bliže propisuje način i uslove mjerenja količina otpadnih voda koje se ispuštaju u prijemnik.

Pravilnik o određivanju i održavanju zona i pojaseva sanitarne zaštite izvorišta i ograničenjima u tim zonama ("Sl.list CG" br. 66/09), u odnosu na režim zaštite određuje tri zone sanitarne zaštite izvorišta, kao i ograničenja u tim zonama.

Pravilnik o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda ("Sl.list CG" br.056/19 od 04.10.2019 godine) bliže propisuje pitanja koja su određena u nazivu ovog akta.

Na osnovu Zakona o obezbjeđivanju zdravstveno ispravne vode za ljudsku upotrebu donijet je: **Pravilnik o parametrima, provjere usaglašenosti, metodama, načinu obimu analiza i sprovođenju monitoringa zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku upotrebu** ("Sl.list CG" 064/18). Navedenim Pravilnikom bliže se uređuju pitanja određena u nazivu ovog akta.

Na osnovu Zakona o upravljanju komunalnim otpadnim vodama donijeti su :

- **Pravilnik o monitoringu i vrednovanju rezultata kvaliteta i količine ispuštenog efluenta komunalnih i biološki razgradivih industrijskih otpadnih voda** ("Sl.list CG" Br. 78/17);
- **Pravilnik o sadržaju izvještaja o ispuštanju (dispoziciji) komunalnih otpadnih voda i biološki razgradivih industrijskih otpadnih voda** ("Sl. list CG" br.78/17);
- **Pravilnik o sadržaju evidencije ispuštanja komunalnih otpadnih voda i biološki razgradivih industrijskih otpadnih voda** ("Sl. list CG" br.78/17) i
- **Pravilnik o sadržaju programa izgradnje kolektorskih sistema i postrojenja za tretman komunalnih otpadnih voda**("Sl. list CG" br.031/18)

Navedenim pravilnicima propisuju se evidencije količine i kvaliteta, izvještaj o stanju ispuštanja otpadnih voda, kao i metode za monitoring i vrednovanje rezultata kvaliteta i količine ispuštenog efluenta komunalnih otpadnih voda i biološki razgradivih industrijskih otpadnih voda. Posljednjim pravilnikom utvrđuje se detaljan program sa podacima koje treba da sadrži za izgradnju kolektorskih sistema i postrojenja za tretman komunalnih otpadnih voda.

Na osnovu Zakona o upravljanu otpadom donijet je: **Pravilnik o bližim uslovima koje treba da ispunjava komunalni kanalizacioni mulj, količine, obim, učestalost i metode analize komunalnog kanalizacionog mulja za dozvoljene namjene i uslovima koje treba da ispunjava zemljište planirano za njegovu primjenu** ("Sl. list CG" br. 89/09), kojim se bliže reguliše pitanja koja su određena u nazivu ovog akta.

Na osnovu Zakona o metrologiji donijeta je: **Uredba o zakonskim mjerilima za koja je obavezno ovjeravanje, odnosno odobrenja tipa mjerila** ("Sl. list CG" br. 81/09 i 13/17), koja propisuje da je vodomjer zakonsko mjerilo za koje je obavezno ovjeravanje, odnosno odobrenje tipa mjerila.

Na osnovu Zakona o finansiranju upravljanja vodama donijeta je: **Odluka o visini i načinu obračunavanja vodnih naknada i kriterijuma i načinu utvrđivanja stepena zagađenosti voda** ("Sl. list CG" br. 29/09 i 039/19), na osnovu koje se ovom Društvu utvrđuje i obračunava obaveza plaćanja dvije naknade:

- **naknade za korišćenje voda i**
- **naknade za zaštitu voda od zagađivanja.**

c) Opštinski propisi

Važećim Zakonom o komunalnim djelatnostima preuzeto je od nevažećeg Zakona o komunalnim djelatnostima niz opštinskih propisa koji regulišu djelatnost ovog Društva:

Odluka o načinu i uslovima organizovanja poslova u vršenju komunalnih djelatnosti ("Sl. list RCG-opšti propisi" br. 19/96, 14/01 i 38/08), propisuje način i uslove organizovanja poslova u vršenju komunalnih djelatnosti, uslove za korišćenje komunalnih usluga, odnosno komunalnih proizvoda i elemente za formiranje naknade za korišćenje komunalnih usluga, odnosno isporuku komunalnih proizvoda.

Odluku o javnom vodosnabdijevanju na teritoriji Glavnog grada ("Sl. list CG-Opštinski propisi" br. 27/15 i 34/16), propisuje uslove i način pružanja usluga vodosnabdijevanja i priključenja na vodovodni sistem, prava i obaveze ovog Društva kao davaoca usluga i korisnika usluga, kao i obračun i naknadu izvršenih usluga.

Odluka o prikupljanju, prečišćavanju i ispuštanju otpadnih voda na teritoriji Glavnog grada ("Sl. list CG - Opštinski propisi" br. 27/15 i 34/16) propisuje uslove za upravljanje i održavanje javne fekalne kanalizacije, vršenje usluga odvođenja i prečišćavanja fekalnih voda, prava i obaveze ovog Društva kao davaoca usluga i korisnika usluga, kao i način plaćanja izvršenih usluga.

Odluka o prikupljanju i ispuštanju atmosferskih voda na teritoriji Glavnog grada ("Sl. list RCG – Opštinski propisi" br. 27/15 i 34/16) propisuje uslove izgradnje, priključenja i održavanja objekata atmosferske kanalizacije, na područje koje obuhvata Generalni urbanistički plan Podgorice, kao i finansiranje ove djelatnosti Društva.

Odluka o vodosnabdijevanju seoskih i drugih naselja na teritoriji Glavnog grada ("Sl. list CG-Opštinski propisi" br. 11/09, 27/15 i 34/16) propisuje način izgradnje seoskih i lokalnih vodovoda, javnih česama, javnih bunara, bistijerni i seoskih jazova na teritoriji Glavnog grada – Podgorice, kao i njihovo korišćenje, upravljanje, održavanje i zaštitu.

2.2.2. Propisi koji utvrđuju organizaciju i status Društva

a) Zakoni

U skladu sa **Zakonom o privrednim društvima** ("Sl. list RCG" br. 6/02, 17/07, 80/08, 40/10, 36/11 i 40/11) koji uređuje oblik obavljanja privredne djelatnosti i njihovu registraciju, ovo Društvo je tokom 2013.godine, kod nadležnog organa za registraciju privrednih subjekata, registrovano kao jednočlano društvo sa ograničenom odgovornošću čiji je osnivač Skupština Glavnog grada - Podgorice

Zakon o državnoj imovini ("Sl. list RCG" br. 21/09, 40/11) uređuje korišćenje, upravljanje i raspolaganje stvarima i drugim dobrima koja pripadaju Crnoj Gori ili lokalnoj samoupravi tj. državnom imovinom, te određuje svojinska ovlašćenja subjektima državne imovine, uključujući i javne službe čiji je osnivač lokalna samouprava.

b) Opštinski propisi

Saglasno predhodno navedenim propisima, Skupština Glavnog grada – Podgorice donijela je **Odluku o osnivanju Društva sa ograničenom odgovornošću "Vodovod i kanalizacija" Podgorica** ("Sl. list CG - opštinski propisi" br.22/13), kojom je utvrđen status i djelatnost Društa, finansiranje djelatnosti, organi Društva i nadležnosti tih organa.

2.2.3. Potrebe za izmjenama propisa

Stupanjem na snagu novog Zakona o komunalnim djelatnosima ukazuje se potreba za donošenjem ili izmjenama drugih propisa kojima se reguliše djelatnost Društva.

2.3. Zaštita na radu

Poslovi zaštite na radu u 2019. godini obavljani su u skladu sa Zakonom o zaštiti i zdravlju na radu ("Sl. list Crne Gore" br. 34/14 od 08.08.2014. godine, 044/18 od 06.07.2018. godine) i aktima Društva.

Shodno navedenom Zakonu, u cilju zaštite zaposlenih na radu, realizovane su i sljedeće aktivnosti:

- ▶ U skladu sa čl. 20 stav 1 i čl. 40 stav 1 tačka 10, navedenog Zakona o zaštiti i zdravlju na radu, izvršeno je pripremanje i učestvovanje u osposobljavanju za bezbjedan rad 28 zaposlenih, za bezbjedan rad po osnovu zasnivanja radnog odnosa, prerasporeda na druge poslove i provjere praktične osposobljenosti za bezbjedan rad. Osposobljavanje je izvršila ovlašćena organizacija DOO „Montecontrol“ Podgorica i izdala je radnicima Uvjerenja o osposobljenosti za bezbjedan rad;
- ▶ Organizovani su ljeekarski pregledi za 212 zaposlenih. Kako zaposleni podliježu prethodno-periodičnom i sanitarnom ljeekarskom pregledu, prethodni-periodični je obavilo 147, a sanitarni 87 zaposlena (čl. 19 stav 2 i čl. 40 stav 1 tačka 12);
- ▶ Organizovani su periodični pregledi i ispitivanja sredstava za rad, sredstava i opreme zaštite na radu, električnih i gromobranskih instalacija, čime se stvaraju bezbjedni uslovi za rad zaposlenih i ispunjavaju zakonske obaveze Društva. Ispitivanja i preglede su izvršile ovlašćene organizacije – DOO "Montecontrol" Podgorica i AD "Institut za crnu metalurgiju" Nikšić (čl. 40 stav 1 tačka 5);
- ▶ Nabavljena su i izdata na upotrebu adekvatna lična zaštitna sredstva i oprema za sve zaposlene u Društvu, kojima je u skladu sa opisom poslova koje obavljaju i važećim propisima iz ove oblasti neophodna primjena istih (čl. 27 stav 2 i 4);
- ▶ U toku 2019. godine evidentirane su 23 povrede na radu, što je za 28,12 % manje u odnosu na 2018. godine (čl. 40 stav 1 tačka 9);
- ▶ Sva zaposlena lica su kolektivno osigurana u AD "Swiss osiguranje" Podgorica (čl. 30). Mogućnost dobrovoljnog osiguranja (od nesrećnog slučaja, hiruške intervencije i teže bolesti) zaposleni su mogli da ostvare i kod osiguravajućih društava AD "Lovćen osiguranje", AD "Unica osiguranje" i AD "Generali osiguranje Montenegro";
- ▶ U kontinuitetu su ažurirane Zakonom propisane evidencije iz oblasti zaštite na radu (čl. 40 stav 1 tačka 13);

- ▶ U skladu sa čl. 39 stav 2 Zakona o zaštiti na radu, a u cilju usavršavanja znanja, stručnom licu je omogućeno učešće na: seminaru pod nazivom "Zdrava radna mjesta upravljaju opasnim materijama", Međunarodnoj konferenciji za regionalnu saradnju, promociji regionalne strategije iz oblasti zaštite i zdravlja na radu u okviru projekta "Podizanje kapaciteta i jačanje uloge regionalnih građanskih organizacija u unapređenju uslova rada preko dijaloga sa javnim institucijama", prezentaciji projekta "Promocija zaštite i zdravlja na radu i obezbjeđivanje sigurnih i zdravih radnih mjesta" i okruglom stolu na temu "Pravila sigurnosti do zdrave budućnosti";
- ▶ Obavljani su i drugih poslovi indirektno povezani sa zaštitom na radu zaposlenih (vršene su mjere iz domena sanitarno – ekološke zaštite).

2.4. Procesno – pravne radnje

- Postupak prinudne naplate (izvršenja)

Odjeljenje za prinudnu naplatu ovog Društva je tokom 2019. godine kontinuirano radilo kako na predmetima iz izvještajne godine, tako i na predmetima za koje je pokrenut postupak prinudne naplate i u ranijim godinama, kako pred Osnovnim sudom, tako i kod Javnih izvršitelja. Preduzete su sve neophodne mjere kako bi se zaštitio neplaćeni dio duga, te kako bi se i već postojeći dug za koji je pokrenut postupak prinudne naplate efikasnije sprovodio, ustupanjem od Osnovnog suda na dalje sprovođenje javnim izvršiteljima. Takođe se pratila dinamika poštovanja Ugovora o dinamici i izmirenju duga za utrošenu vodu, kako bi se pristupilo pokretanju postupaka prinudne naplate po nepoštovanju istih.

Društvo je u toku 2019. godine na utuženje predalo 877 predmeta, što je za 16% više u odnosu na prethodnu godinu. Iznos duga po ovim predmetima je 1.134.607,10 €, što je za 21 % više u odnosu na 2018. godinu. Utuženo je 734 fizičkih lica (44 predmeta po presudi) na iznos duga od 222.338,12 € i 143 pravna lica na iznos duga od 912.238,93 €. Dobre efekte naplate dugovanja, ovo odjeljenje postiže prije samog procesa sprovođenja izvršenja, dobrovoljnim uplatama vrijednosti duga i sklopljenim ugovorima na osnovu opomena pred utuženje (ugovorima pred utuženje pokriven iznos od 89.215,33 €, od čega iznos od 18.600,75 € se odnosi na ugovore sa pravnim licima, a 70.614,58 € na ugovore sa fizičkim licima).

Efekti naplate, ako se uzmu u obzir zaključeni ugovori po utuženju, dobrovoljne uplate i blokirani računi, iznose oko 73%, posmatrano i za fizička lica i za kategoriju potrošača – pravna lica, a ako izuzmemo naplatu po osnovu blokada računa (ne može se procijeniti sigurnost naplate cjelokupnog iznosa) taj iznos bi bio znatno niži. Bolji efekti su svakako postignuti kod kategorije pravnih lica, gdje efekat naplate ne računajući blokade iznosi skoro 61%.

Takođe treba napomenuti da ovo Društvo što se tiče prinudne naplate ima dosta poteškoća u radu, koje se ogledaju u nepotpunoj dokumentaciji potrebnoj za utuženje zbog neispravnih matičnih brojeva, nepokrenutih ili nezavršenih ostavinskih postupaka, a kada govorimo o pravnim licima dešava se da su ista izbrisana iz CRPS-a, u stečaju su, ili su u pitanju poslovni prostori koji se vode na fizička lica, a za koje ne raspolažemo PIB-om ili matičnim brojem i sl.

- **Postupak stečajnih prijava potraživanja**

U toku 2019. godine, nakon objavljivanja oglasa o pokretanju stečaja nad određenim privrednim subjektima, ovo Društvo je podnijelo 28 prijava potraživanja. Vezano za ovo pitanje važno je naglasiti da je naplata ovih potraživanja sporna, a to potvrđuje i činjenica da je u ovom Društvu u periodu od 2010 – 2019. godine ukupno podnijeto 190 stečajnih prijava nad određenim privrednim subjektima, od čega je izbrisano 161 iz Centralnog registra privrednih subjekata Crne Gore, dok je 29 prijava potraživanja i dalje aktivno, u kom postupku su potraživanja ovog Društva uglavnom svrstana u klasu neobezbjedeđenih potraživanja, pa je njihova naplata ili spora ili neizvjesna.

- **Parnični postupci vodjeni pred nadležnim sudovima**

U toku 2019. godine pred nadležnim sudovima pokrenuto je 60 predmeta, od čega je 49 pokrenulo ovo Društvo po osnovu duga za utrošenu vodu, a 11 predmeta u kojima su po raznim osnovama podnijete tužbe protiv ovog Društva. Završeno je 109 sudskih sporova uključujući i predmete iz ranijeg perioda, od čega se 98 odnosilo na predmete po osnovu duga za utrošenu vodu (od čega je 89,8 % riješeno u korist ovog Društva), a u 11 predmeta je ovo Društvo bilo u svojstvu tuženog (45,45% predmeta riješeno u korist ovog Društva). Vodjeno je 387 sudskih rasprava, od čega je 369 pred Osnovnim sudovima i 18 pred Privrednim sudom. Pravni osnov u većini sporova predstavljao je dug za vodu korisnika usluga javnog vodosnabdijevanja.

- **Upravno rješavanje**

Odjeljenje za upravni postupak u 2019. godini imalo je u radu 5.763 predmeta. Zahtjevi fizičkih i pravnih lica odnosili su se na subvencioniranje računa za izvršene usluge vodosnabdijevanja i prečišćavanja otpadnih voda, otpis zastarjelih potraživanja sa računa potrošača; izvođenje privremenih i trajnih priključaka na javnu vodovodnu mrežu i javni kanalizacioni sistem; ugradnju internih vodomjera; izdavanje saglasnosti na projektnu dokumentaciju i izdavanje tehničkih uslova za priključenje objekata na vodovod i kanalizaciju.

- **Rad po zahtjevima korisnika usluga za subvencioniranje mjesečnih računa za izvršene usluge vodosnabdijevanja i prečišćavanja otpadnih voda**

Uslovi i postupak za ostvarivanje prava na subvenciju uređen je Odlukom o subvencioniranju računa za utrošenu vodu i izvršene usluge odvođenja otpadnih voda (Odluka Odbora direktora od 14.03.2014. godine).

Prema Odluci, mjesečni računi umanjuju se za 50%. Pravo na subvencioniranje računa imaju osobe sa invaliditetom, korisnici prava socijalne i dječje zaštite, pod

uslovom da redovno izmiruju obaveze prema Društvu za izvršene komunalne usluge.

U 2019. godini, građani su podnijeli 2.341 zahtjev za subvencioniranje računa za izvršene usluge. Po svim zahtjevima donijeta su rješenja u roku koji je predviđen Zakonom.

Usvojena su 2.063 zahtjeva. Navedena rješenja donijeta su u skraćenom postupku, s obzirom da su zahtjevi sadržali svu potrebnu dokumentaciju, a podnosioci ispunjavali uslove propisane Odlukom za ostvarivanje ovog prava.

U 242 predmeta Zahtjevi su odbijeni. Većina zahtjeva je odbijena iz procesnih razloga. Zahtjevi građana sadržali su formalno pravne nedostatke koji nijesu otklonjeni u toku postupka i pored ukazivanja Društva na zakonske posledice.

Postupak za 36 predmeta je u toku.

- Rad po predmetima iz Tehničkog sektora

U 2019. godini, u saradnji sa Sektorom za tehničko-operativne poslove, obrađeno je 1.745 zahtjeva. Zahtjevi su se odnosili na izdavanje: saglasnosti na projektnu dokumentaciju, tehničkih uslova priključenja objekta na vodovodnu i kanalizacionu mrežu, izvođenje vodovodnog i kanalizacionog priključka i ugradnju internih vodomjera. Osim navedenih zahtjeva, u radu je bilo predmeta koji su se odnosili na izdavanje uvjerenja o činjenicama iz službene evidencije.

Pravni osnov za postupanje po ovim zahtjevima, sadržan je u Zakonu o komunalnim djelatnostima i podzakonskim aktima kojim se uređuje oblast javnog vodosnabdijevanja, odvođenja i prečišćavanja otpadnih i atmosferskih voda na teritoriji Glavnog grada.

Po zahtjevima fizičkih i pravnih lica u navedenom periodu izdato je 1.087 upravnih akata, i to:

- 803 tehnička uslova priključenja objekata na vodovodnu i kanalizacionu mrežu i
- 284 saglasnosti na projektnu dokumentaciju.

Radi se o tzv. „uzajamno-pravnim aktima“, gdje po zahtjevu stranke postupak vodi i rješenje donosi drugi javno-pravni organ, a Društvo u postupku učestvuje na način što izdaje saglasnost na revidirani Glavni projekat objekta za koji se traži priključenje na vodovodnu i kanalizacionu mrežu.

Prema Odluci, saglasnost se izdaje u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva, a u slučaju da Društvo ne izda saglasnost u predviđenom roku po odredbama ZUP-a, smatra se da je zahtjev pozitivno riješen. Isti postupak sprovodi se i po zahtjevima za izdavanje tehničkih uslova za priključenje objekta na vodovodnu i kanalizacionu mrežu.

U toku 2019. godine Društvo je donijelo 942 rješenja po zahtjevima fizičkih i pravnih lica za priključenje na vodovodni i kanalizacioni sistem i 169 rješenja za ugradnju internih vodomjera.

Postupak za 25 predmeta je u toku.

Po zahtjevima građana izdato je 7 uvjerenja o činjenicama za koje Društvo vodi službenu evidenciju.

Izdati upravni akti	Tehnicki uslovi	Saglasnost na projekat	Uvjerenja
	803	284	7

Rješenja za priključke objekata na vodovod. i kanalizacionu mrežu	Usvojeno	Odbijeno	U toku
	942	10	13

Rješenja za ugradnju internih vodomjera	Usvojeno	Odbijeno	U toku
	169	-	5

- Rad po zahtjevima korisnika za otpis zastarjelih potraživanja sa računa potrošača

U 2019. godini, podnijeto je 1.567 zahtjeva za otpis zastarjelih potraživanja sa računa potrošača. Obrađen je 1.121 zahtjev, dok je kod 563 predmeta postupak u toku.

- Rad po zahtjevima za slobodan pristup informacijama

U toku 2019. godine, Društvu je podnijeto 13 zahtjeva za pristup informacijama. U 12 predmeta donijeta su rješenja, a u jednom predmetu postupak je u toku. Najveći broj zahtjeva za pristup informacijama (11 predmeta) podnijet je od nevladinog sektora (NVO MANS i Akcija za socijalnu pravdu).

Napomena: Na ukupan broj predmeta koji su obrađivani u Odjeljenju za upravni postupak izjavljeno je 8 žalbi. U 2 slučaja drugostepeni organ je usvojio žalbu, dok u 5 predmeta postupak pred drugostepenim organom je u toku. Od ukupnog broja predmeta 5.763, oko 10% predmeta nije okončano tokom 2019. godine.

2.5. Saradnja sa organima, javnim službama i drugim institucijama

U cilju efikasnog izvršavanja programskih i razvojnih zadataka ovog Društva, neophodno je strateški poboljšati saradnju sa svim organima lokalne samouprave i drugim nadležnim organima, kao što su:

- Sekretarijat za komunalne poslove (organ nadzora ovog Društva),
- Regulatorna agencija za energetiku (regulatorno tijelo za regulisane komunalne djelatnosti),
- Sekretarijat za saobraćaj,
- Agencija za izgradnju i razvoj Podgorice d.o.o. (realizacija Programa uređenja prostora, kojim je kao jedan od ključnih nosilaca poslova određena Agencija, a naročito u dijelu izgradnje hidrotehničkih objekata),
- Uprava policije (asistencija službenika policije prilikom naplate i sprovođenja mjera prema korisnicima – dužnicima u cilju ispunjenja njihovih obaveza, kao i postupanje po krivičnim prijavama),
- Komunalna policija (pružanje usluga po zahtjevima Društva za određene intervencije prema korisnicima),
- Institut za javno zdravlje (praćenje i sprovođenje svih propisanih mjera o higijenskoj ispravnosti vode za piće),
- Elektroprivreda CG, Pošta CG i Telekom CG (otplata dijela duga za električnu energiju za seoske vodovode, efikasnija dostava računa korisnicima, saradnja kroz planirane aktivnosti daljinskog očitavanja vodomjera),
- Zavod za metrologiju (koordinacija rada po pitanju pripreme i baždarenja vodomjera),
- Javni izvršitelji (uz prethodno obezbjeđenje potpunijih i tačnijih podataka o dužniku i dugu, nastaviti saradnju sa ovim organom u cilju povećanja naplate potraživanja).

2.6. Saradnja sa međunarodnim organizacijama, finansijskim institucijama i Vladama stranih država

Sprovedene aktivnosti u prethodnom periodu potvrđuju kako se kvalitetnom pripremom dokumentacije može obezbijediti zainteresovanost stranih partnera za finansiranje projekata u Glavnom gradu Podgorica. Primjer je svakako projekat „Sakupljanje i prečišćavanje otpadnih voda u Glavnom gradu Podgorica“, gdje smo kvalitetnim aplikacijama i pripremljenom dokumentacijom zavrjedili pažnju i podršku Njemačke vlade, KfW banke i WBIF (Investicionog okvira za zapadni Balkan) i obezbijedili grantove za realizaciju jednog projekta, u visini od čak 10,15 miliona eura.

Glavni grad Podgorica i DOO „Vodovod i kanalizacija“ će i ubuduće nastojati da se nastavi uspješna saradnja sa međunarodnim finansijskim institucijama i da se obezbijede donatorska sredstva kroz bilateralne ugovore sa pojedinim razvijenim državama, u cilju realizacije značajnih investicionih aktivnosti.

Odvođenje i prečišćavanje otpadnih voda Glavnog grada Podgorice

Projekat „Sakupljanje i prečišćavanje otpadnih voda Podgorica“

Aktivnosti na implementaciji projekta „Sakupljanje i prečišćavanje otpadnih voda Podgorica“ imaju za cilj da se obezbijedi ekološki ispravno i sanitarno prikupljanje i tretman otpadnih voda Glavnog grada Podgorica.

Opšti cilj je da se doprinese zaštiti životne sredine, naročito lokalnih i regionalnih vodenih površina koje se nalaze nizvodno, te da se poboljšaju uslovi života stanovništva.

Projekat „Sakupljanje i prečišćavanje otpadnih voda Podgorica“ je najznačajniji kapitalni projekat, koji prevazilazi okvire Glavnog grada Podgorice i shodno svom značaju može se definisati kao međuregionalni i državni projekat. Jedna od značajnih dimenzija ovog Projekta, svakako je zaštita režima podzemnih voda zetske ravnice, a samim tim očuvanje postojećih vodoizvorišta na teritoriji Glavnog grada i smanjenje rizika od njihovog zagađenja, obzirom da je položaj vodoizvorišta, u procesu širenja grada, u velikoj mjeri narušen nelegalnim objektima. Realizacija istog će direktno uticati na smanjenje zagađenja voda rijeke Morače. Kvalitet obrađenih voda će direktno uticati na prečišćavanje podzemnih voda zetske ravnice – kvalitet voda će biti A1 (tehnička voda).

Samom zaštitom rijeke Morače i njenih pritoka, štiti se Skadarsko jezero kao najveća akumulacija vode za piće i nacionalnog parka, zaštita vodoizvorišta Bolje sestre i zaštita budućeg vodoizvorišta Karuč. Skadarsko jezero je upisano u svjetsku listu zaštićenih močvara pod Ramsarskom konvencijom, što samo po sebi predstavlja razlog da primijenimo sve dostupne mehanizme zaštite kako bi odgovorili na preuzete međunarodne obaveze.

Krajem 2016. godine završene su dvije studije: **Studija izvodljivosti za izgradnju Postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i proširenje kanalizacione mreže** i **Studija predizvodljivosti za izgradnju postrojenja za spaljivanje kanalizacionog mulja u Podgorici**.

Ovi dokumenti predstavljaju osnov za sastavljanje tenderske dokumentacije, a istim su definisane tri faze razvoja kanalizacionog sistema Glavnog grada Podgorice i dato najsavremenije tehnološko rješenje tretmana kanalizacionog mulja sa predloženim najrigoroznijim standardima koji su primijenjeni u visokorazvijenim zemljama EU.

Predloženi tehnološki proces u Podgorici je rezultat rada ne samo obrađivača pomenutih Studija, već je u njegovom definisanju učestvovao veliki broj eminentnih stručnjaka iz ove oblasti. Predviđeni Projekat u tehnološkom smislu predstavlja zatvoreni sistem u kojem je predviđen puni tretman prečišćavanja otpadnih voda, kanalizacionog mulja i ostatka kanalizacionog mulja kroz proces inseneracije. Osim Postrojenja biće izgrađena primarna kolektorska mreža sa mostovskim prelazom preko rijeke Morače u dužini od oko 7 km i oko 13 km sekundarne kanalizacione mreže na teritoriji Glavnog grada.

Ukupni troškovi Projekta se procjenjuju na oko 50 miliona eura. U septembru mjesecu 2017. godine, između KfW-a i Ministarstva finansija Vlade Crne Gore potpisana su dva ugovora o kreditu, i to jedan na iznos od 30 miliona eura, a drugi na iznos od 5 miliona eura. Vlada Crne Gore je dala garanciju za vraćanje ovih sredstava.

KFW banka je u prethodnom periodu obezbijedila i donaciju, odnosno oko 200.000,00 € za izradu Studije izvodljivosti za izgradnju postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i proširenje kanalizacione mreže i 85.000,00 € za izradu Studije predizvodljivosti za izgradnju postrojenja za spaljivanje kanalizacionog mulja u Podgorici.

Investicioni Okvir za zapadni Balkan (WBIF) je dao doprinos putem bespovratnih sredstava u iznosu od 1,15 miliona eura za tehničku podršku (nadzor za izgradnju) obezbijeđenih u 2016. godini, a takođe u septembru 2017. godine potpisan je i grant u iznosu od 9 miliona eura za realizaciju investicionih aktivnosti. Sredstva granta u ovom iznosu (ukupno 10,15 miliona eura) su obezbijeđena zahvaljujući kvalitetnim aplikacijama od strane „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o i Glavnog grada Podgorica.

Ukoliko se ukaže potreba za obezbijeđenjem nedostajućih finansijskih sredstava za realizaciju Projekta, ista će biti obezbijeđena iz Budžeta Glavnog grada Podgorica.

Kako su završene predpripremne aktivnosti na realizaciji projekta i obezbijedena finansijska sredstva, prešlo se u narednu fazu koja podrazumijeva konkretne aktivnosti. Formirana je Implementaciona jedinica za sprovođenje ovog projekta, koja koordiniše projektnim aktivnostima.

Tokom oktobra mjeseca 2018. godine potpisan je ugovor sa konsultantskom kompanijom "Fichtner Water and Transport GmbH Stuttgart, Germany". Tokom 2019. godine, implementacija Projekta odvođenja i prečišćavanja otpadnih voda je započeta kroz nekoliko segmenata, što je detaljno obrađeno u poglavlju 3.3 Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda. U junu mjesecu 2019.godine potpisan je i Ugovor sa konsultantskom kućom "Amplitudo doo Podgorica" u vidu podrške za komunikaciju i vidljivost.

2.7. Organizacija i kadrovska struktura

Društvo ima tri osnovna oblika organizovanje – sektora i to :

1. Sektor za tehničko-operativne poslove,
2. Sektor za ekonomske poslove i
3. Sektor za pravne i opšte poslove.

U ovom trenutku Društvo raspolaže sa radnom snagom koja zadovoljava potrebe nesmetanog obavljanja radnih obaveza, što podrazumijeva kvalitetno održavanje cjelokupnog sistema i pružanje usluga svim korisnicima.

Ukupan broj zaposlenih na dan 31.12.2019. godine iznosi 594, od toga 569 na neodređeno, 24 na određeno vrijeme i 1 pripravnik.

2.8 Tehnička opremljenost

a) Poslovni prostor

Društvo raspolaže Upravnom zgradom na Zabjelu, bruto korisne površine od 2.660 m². Da bi sistem funkcionisao kao cjelina, u krugu Upravne zgrade, izgrađeni su i pomoćni objekti administrativno-operativnog sadržaja, površine od oko 2.900 m² i to: baždarnica, laboratorija za ispitivanje kvaliteta vode za piće, elektro-mašinsko održavanje, radionica za održavanje vozila, magacinski prostor i objekat operativnog sadržaja.

U okviru Upravne zgrade formiraće se centar za daljinsko upravljanje vodovodnim sistemom – dispečerski centar, pomoću koga će se vršiti optimizacija potrošnje i kontrola vodovodnog sistema.

b) Crpne stanice

A. Vodovodni sistem »Podgorica«

- PS »Mareza 1« - pet pumpi ukupnog kapaciteta 550 l/s (80 l/s, 80 l/s, 130 l/s, 130 l/s, 130 l/s);
- PS »Mareza 2« - četiri pumpe radnog kapaciteta 960 l/s (3x320 l/s +1 rezervna pumpa od 320 l/s), a instalisanog 1600 l/s (4 x 400 l/s);
- PS »Zagorič« - četiri bunara radnog kapaciteta 420 l/s (145 l/s, 60 l/s, 125 l/s, 90 l/s), a instalisanog 545 l/s (125 l/s, 60 l/s, 125 l/s, 90 l/s, 145 l/s);
- PS »Ćemovsko polje« - pet bunara kapaciteta 410 l/s (70 l/s, 50 l/s, 70 l/s, 110 l/s, 110 l/s)
- PS »Dinoša« - jedan bunar kapaciteta 60 – 70 l/s.

Vodovodni sistem Podgorice raspolaže sa rezervoarima, ukupnog kapaciteta 6.200 m³, i to:

- Rezervoar "Ljubović", kapaciteta 3.000 m³
- Rezervoar "Gorica", kapaciteta 1.200 m³.
- Rezervoar Orlovina, kapaciteta 2.000 m³.

Vodovodna mreža

Procjenjuje se da na teritoriji Glavnog grada Podgorica ima oko 700 km primarne i oko 330 km sekundarne mreže, dok se dužina tercijarne mreže procjenjuje na 370 km.

Ukupna dužina snimljene vodovodne mreže za područje Glavnog grada Podgorica iznosi 749.098,21 m.

Radovima koji su se realizovali u 2014. godini tj. izgradnjom objekata hidro-tehničke infrastrukture na području opštine u okviru Glavnog grada - Golubovci i OpštineTuzi, omogućeno je formiranje jedinstvenog sistema Podgorice, opštine u okviru Glavnog grada - Golubovci i OpštineTuzi.

B. Vodovodni sistem »Tuzi«

- PS »Tuzi« - jedan bunar, kapaciteta 12 l/s
- PS »Milješ« - tri bunara, kapaciteta 78 l/s (43 l/s, 20 l/s, 15 l/s)
- PS »Vuksanlekići« - dva bunara, kapaciteta 130 l/s (45 l/s, 85 l/s).

Ovaj sistem raspolaže sa sledećim rezervoarima:

- Rezervoar „Vuksanlekići“, kapaciteta 800 m³
- Rezervoar „Milješ“, kapaciteta 200 m³
- Rezervoar „Lekovića gora“, kapaciteta 800 m³

C. Vodovodni sistem »Dinoša« - jedan bunar, kapaciteta 28 l/s

Ovaj sistem raspolaže sa rezervoarom, kapaciteta 400 m³.

Shodno Pravilniku o određivanju i održavanju zona i pojaseva sanitarne zaštite izvorišta i ograničenja u tim zonama ("Sl. list Crne Gore" br. 66/09 od 02.10.2009. godine), za sva vodoizvorišta koja služe za vodosnabdijevanje vodom za piće Glavnog grada Podgorice, OpštineTuzi i opštine u okviru Glavnog grada - Golubovci, urađeni su Glavni projekti za određivanje i održavanje zona i pojaseva sanitarne zaštite izvorišta i ograničenja u tim zonama.

c) Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda, kapaciteta od oko 55.000 ES.

d) Vozila i mehanizacija

Tabela br.1: Vozila i mehanizacija sa kojim Društvo raspolaže:

R.br.	Vrsta vozila	Ukupan broj vozila	O d t o g a	
			Ispravno	Za rashod
1.	Specijalna vozila	6	6	
2.	Teretna vozila	18	17	1
3.	Putnička vozila	36	35	1
4.	Građevinska mašina	4	4	

3.OSNOVNA DJELATNOST DRUŠTVA

3.1. Sistem vodosnabdijevanja

Snabdijevanje vodom predstavlja primarnu potrebu građana. Trenutno je na sistem organizovanog vodosnabdijevanja priključeno 85 - 87 %, dok preko 90 % populacije Glavnog grada ima pristup pitkoj vodi. Najveći dio populacije koji nema sistem organizovanog vodosnabdijevanja nalazi se na seoskom području.

3.1.1. Opis postojećeg stanja vodovodnog sistema

Osnovna djelatnost Društva je uredno i kvalitetno snabdijevanje potrošača pitkom vodom.

Radovima koji su se realizovali u 2014. godini tj. izgradnjom objekata hidrotehničke infrastrukture na području opštine u okviru Glavnog grada - Golubovci i Opštine Tuzi, omogućeno je formiranje jedinstvenog sistema Podgorice, opštine u okviru Glavnog grada - Golubovci i Opštine Tuzi.

Vodovodni sistem naselja Dinoša je trenutno izdvojen, ali kako je u 2013. godini završena izgradnja još jednog bunara i cjevovoda, dijelom je povezan u vodovodni sistem Podgorice.

U nastavku teksta naveden je pregled ovog vodovodnog sistema po cjelinama:

- Vodovodni sistem Podgorice i opštine u okviru Glavnog grada –Golubovci;
- Vodovodni sistem Opštine Tuzi;
- Vodovodni sistem Dinoša.

Osnovni elementi koji sačinjavaju ovaj vodovodni sistem jesu vodoizvorišta, distribuciona mreža i rezervoarski prostor unutar sistema.

Maksimalna količina vode u toku dana koja je sa vodoizvorišta isporučena korisnicima naših usluga, pri normalnom režimu funkcionisanja vodovodnog sistema, iznosila je 2.150 l/s. Prosječna dnevna potrošnja u periodu januar - decembar 2019. godine iznosila je 1.154,45 l/s, odnosno 99.744,53 m³ dnevno. Količina isporučene vode tokom godine zavisi od potreba naših korisnika.

a) Vodovodni sistem Podgorica

Ovaj sistem snabdijeva vodom: potrošače Glavnog grada (sa prigradskim naseljima), opštinu u okviru Glavnog grada - Golubovci i dio opštine Danilovgrad.

Vodoizvorišta

Sastavni dio vodovodnog sistema „Podgorica“ su tri izvorišta: „Mareza“, „Zagorič“, „Ćemovsko polje“ i bunar „Dinoša B2“. Instalirani maksimalni zahvatni kapaciteti ovih izvorišta su:

• PS „Mareza I“	550 l/s
• PS „Mareza II“	1600 l/s
• PS „Zagorič“	545 l/s
• PS „Ćemovsko polje“	410 l/s
• PS „Dinoša B2“	70 l/s

► **Mareza** je najstarije izvorište. Ukupna površina zone neposredne zaštite zahvata prostor od 593.263 m². Ostali dio prostora pripada užoj zoni zaštite, ukupne površine 103.570 m². Njegova eksploatacija je počela prije 66 godina. U sastavu ovog vodoizvorišta su objekti: kaptažni rov, kaptaža Velje oko, kaptaža Pod vrbom, kaptaža Oko, Crpna stanica „Mareza 1“ i „Mareza 2“ i poslovni objekat.

Kaptaža „Velje oko“ je građevina formirana od montažnih elemenata dvanaestougaoanog oblika, prečnika 12 m. Dno je slobodno i zapremina objekta je oko 798 m³. Objekat je sagrađen 1982. godine i predstavlja sabirnu građevinu, odakle se sirova voda preko dva čelična cjevovoda Ø 800 mm doprema do objekata CS „Mareza 1“ i CS „Mareza 2“.

Kaptaža „Pod vrbom“ je zagatna građevina poligonalnog oblika, promjenjive širine od 4–8 m i dužine 26,5 m, dubine cca 2,4 m iz čega proizilazi da je zapremina oko 662 m³. Objekat je sagrađen 1994. godine i između ovog objekta i kaptaže „Pod vrbom“ izgrađen je čelični cjevovod Ø 600 mm, dužine 50 m.

Kaptaža „Oko“ je površine 135 m² koju zahvata kaptažna građevina sa prelivom i zatvaračnicom. Zapremina je cca 388 m³. Od kaptaže „Oko“ do kaptaže „Velje oko“ je izveden čelični cjevovod Ø 900 mm, dužine 225 m. Višak vode se odvodi iz preliva, prelivnim kanalom otvora 1,50 x 1,50 m, dužine 239 m, izgrađenim od betonskih montažnih elemenata. Objekat je sagrađen 1995. godine.

Objekat kaptažnog rova je dimenzija presjeka 1,00 x 1,80 m, ukupne dužine 177 m. Ukupna zapremina je cca 320 m³ i objekat je izgrađen 1950. godine. Povezan je sa sabirnim bazenom objekta CS „Mareza 1“ betonskim cjevovodom Ø 600 mm. Objekat CS „Mareza 1“ je prizemni objekat korisne površine 170 m² i visine od 4,20 – 5,00 m.

Sadržaj objekta sačinjavaju prostor za pumpe, prostorija za automatsko hlorisanje i trafostanica. Objekat je sagradjen 1950. godine i rekonstruisan 2016. godine. Trenutno je opremljen sa četiri pumpe, ukupnog kapaciteta 550 lit/s (80l/s, 80l/s, 130l/s, 130l/s, 130l/s). Godine 2009. unutar objekta instalisan je novi sistem automatskog hlorisanja sa mjeračima protoka za tri potisna cjevovoda, tako da postoji mogućnost kontinuiranog praćenja svih parametara. Usljed dugogodišnje eksploatacije, dolazilo je do čestih mehaničkih kvarova, a održavanje dotrajalih pumpnih agregata, elektro i mašinske opreme iziskivalo je velike troškove. Iz tog razloga Društvo je u 2016. godini rekonstruisalo Crpnu stanicu „Mareza 1“, koja je obuhvatila izgradnju građevinskog objekta CS, ugradnju hidromašinske opreme, demontažu postojeće opreme u CS postrojenju TS 10/0,4 Kv 2x630 kVA i montažu nove opreme. Ove aktivnosti su dovele do unifikacije pumpnih agregata, što će omogućiti lakše i efikasnije održavanje ovog sistema. Ovaj objekat iako podveden pod termin rekonstruisan, ustvari predstavlja potpuno novu građevinu uklopljenu u cjelinu starog objekta. Uporedo sa ovim aktivnostima izvršena je i adaptacija starog objekta.

PS „Mareza 2“ konstruktivno je riješena u tri nivoa i to: prizemlje površine 406 m² u okviru koga su kontrolna soba, mašinska hala, hlorinatorska stanica i trafostanica. Gornji podrum je korisne površine 189 m², u okviru koga je komora sa zatvaračima, radionica i aku baterija. Donji podrum ili sabirni bazen sastoji se iz dva rezervoara ukupne površine 54,51 m². Dubina rezervoara kreće se od 4,44 – 3,24 m, a ukupna zapremina je oko 196 m³. Objekat je gradjen fazno i kompletiran je 1995. godine, od kada je u aktivnoj eksploataciji. Realizacijom Projekta rekonstrukcije PS „Mareza 2“ ugrađena su 4 (četiri) nova pumpna agregata sa kompletnom mjernom opremom, povećani su radni i instalisani kapaciteti, sada radni kapacitet iznosi 960 l/s (3x320 l/s), a instalisani 1.600 l/s (4x400 l/s). Zamjena pumpnih agregata i elektromotora riješila je i problem povećanog stepena vibracije, koji su onemogućavali angažovanja pumpnih agregata u punom kapacitetu. Projekat je završen u martu 2012. godine i finansiran je iz sredstava donacije Vlade Japana. Planirana je rekonstrukcija ove pumpne stanice u 2020. godini, zašta su predviđena sredstva iz Budžeta Glavnog grada Podgorica.

Poslovni objekat je izgradjen 1953. godine, rekonstrukcija i manja nadogradnja izvršena je 1978. godine, a detaljna rekonstrukcija objekata izgradjena je 2008. godine. Objekat je prizemni sa podrumom ukupne korisne površine oko 260 m².

U okviru ove vodoizvorišne zone redovno se vrše aktivnosti na ispiranju i dezinfekciji svih kaptaza. Sa ciljem obezbjeđivanja uslova očuvanja kvaliteta sirove vode vodoizvorišta „Mareza“, posmatrano sa ekološkog aspekta, kao i obezbjeđenje ispravnosti fizičko-hemijskih i mikrobioloških karakteristika vode.

Naime zbog specifičnosti položaja izvorišta, čiji je horizont dužine preko 1.000 m, i vrela na istom koja stalno daju vodu, u razradi je predlog načina i metodologije dezinfekcije kaptaza.

Na samom vodoizvoru voda je usporena mostom i ustavom ispod mosta gdje se skreće dio vode u urađeni betonski kanal preko Tološkog polja i Lješkopolskog polja do rijeke Morače. Preostali dio voda ide koritom rijeke Trešenice, dajući vode rijeci Matici odnosno Sitnici na jugu. Iz svake kaptaze prelivni kanali ulivaju se direktno u jezero (naprijed navedeni usporeni dio vode) pa dezinfekcija zahtijeva veliki oprez.

Zavisno od potreba i u narednom periodu će se na ovom dijelu jezera izvoditi aktivnosti kako ne bi došlo do ugrožavanja biljnog i životinjskog svijeta u vodi u slučaju nadolaska velikih voda (pojava evidentna od davnina). Takođe, nastaviće se i sa aktivnostima koje se odnose na:

- čišćenje kanala prelivnih voda koje nastaju na prostoru svih izvorišta,
- provjeriti kvalitet šljunka i izvršiti njegovu zamjenu,
- rasčišćavanje jezera od trske i ostalog vodenog rastinja sa korištenjem,
- vađenje, transport i deponovanje mulja i šiblja na površini jezera gdje je izvršeno i sječenje trske,
- čišćenje obodnih ivica jezera od drveća i biljnog rastinja,
- uklanjanje rastinja i taloga oko brana odnosno ispusta,
- provjera brana, opravka, razrađivanje i podmazivanje,
- nakon kompletnog čišćenja mulja sa dna jezera i kanala izvršiće se zasipanje ispranim i granuliranim pijeskom i šljunkom.

Čišćenje kanala i jezera su permanentne aktivnosti kojima obezbjeđuje normalno oticanje vode i time sprječava eventualno miješanje jezerske vode sa vodom u kaptazama i zamućenju istih.

► **Vodoizvoriste „Zagorič“** koristi vodu iz bušenih bunara, a njegova eksploatacija je počela prije 46 godina. Na kompleksu vodoizvorista, koji je ogradjena, postoji objekat za smještaj mašinske, elektro i hlorne opreme, korisne površine oko 101 m². Objekat je sagrađen 1978. godine u okviru koga se nalazi bunar B2, presjeka Ø 500 mm i dubine 70 m koji je sagrađen 1969. godine. Bunar B1 izgrađen je 1971. godine i presjeka je Ø 600 mm, dubine 50 m i nalazi se u objektu šestougaoznog oblika, površine 21 m². Treći bunar izgrađen je 1975. godine i presjeka je Ø 600 mm, dubine 50 m. Bunar B4 izveden je 2008. godine, presjeka je Ø 800 mm, dubine 75 m.

Kapacitet ovog vodoizvorista je 545 l/s. Bunari B1 i B2 su opremljeni pumpnim agregatima starije proizvodnje (sa dugim vratilom), kapaciteta po 125 l/s. Bunari B3 i B4 posjeduju potopne pumpne agregate novije proizvodnje, kapaciteta 60 l/s i 90 l/s.

U proteklom periodu na ovom vodoizvoru izvršene su značajne investicione aktivnosti, od proširivanja zaštitne zone, povećanje kapaciteta bušenjem bunara B4, rekonstrukcijom elektro opreme i povećanjem snage transformatorske stanice, rekonstrukcijom hlorne opreme i ugradnjom mjerne opreme.

U 2014. godini završeni su radovi na bušenju i opremanju bunara B5. Kapacitet bunara B5 je 145 l/s i to je bunar sa najvećim kapacitetom na području Glavnog grada. Novoizgrađeni bunar je stavljen u funkciju i zamijenio je najstariji bunar B1.

► **Vodoizvorište „Ćemovsko polje“** raspolaže sa 5 bunara, kapaciteta 410 l/s (70 l/s, 50 l/s, 70 l/s, 110 l/s, 110 l/s). Na ovom vodoizvorištu izgrađeno je 10 pijeziometarskih bušotina profila 2" i dubine 60 m.

Komandna zgrada je prizemni objekat, korisne površine 80 m² u okviru koga su prostorije za hlorisanje, komandna sala, sala sa elektro ormarima i trafostanice. Objekat je izgrađen 1999. godine. U periodu od 1999. do 2005. godine, sukcesivno su puštani bunari u rad. U prethodnom periodu instalirana je oprema za automatsko hlorisanje potisnute vode, sa dopunskom mjernom opremom.

Iz vodovodnog sistema Podgorica, u izvještajnom periodu (januar-decembar 2019.godine) je potisnuto 33.941.765m³ vode, i to sa: PS „Mareza“ 22.107.982 m³, PS „Zagorič“ 6.454.691m³, PS „Ćemovsko polje“ 4.068.746m³. Takođe je sa PS „Dinoša B2“ za potrebe Glavnog grada potisnuto 1.310.346m³. Ukupno je fakturisano 17.873.604m³.

Vodosnabdijevanje opštine u okviru Glavnog grada - Golubovci

Generalnim rješenjem vodosnabdijevanja naselja na području Zete predviđeno je vodosnabdijevanje ovog područja iz dva pravca i to:

- iz pravca Glavnog grada, cjevovodom DN 450 mm
- iz pravca Vuksanlekića, cjevovodom DN 350 mm.

Pored glavnih pravaca za vodosnabdijevanje Zete planirano je povezivanje cijelog sistema sa izgradnjom dva rezervoara i to:

- rezervoar Vranjska Gora, zapremine $V=800 \text{ m}^3$
- rezervoar Orlovina, zapremine $V=2000 \text{ m}^3$.

U prethodnom periodu su realizovani sledeći radovi:

- Iz pravca Glavnog Grada u ranijem periodu izveden je primarni cjevovod do Golubovaca i planirana sekundarna mreža usputnih potrošača (Mojanovići i Balijače, Bijelo Polje-Plavnica, Golubovci-Vukovački most, Selo Srpska, Mahala, Botun, Ljajkovići, Mitrovići, Balabani, Trešnjica, i dr.)
- Iz pravca Vuksanlekića:
 1. Bunar u Vuksanlekićima koji služi za vodosnabdijevanje Zete
 2. Primarni cjevovod od vodoizvorišta Vuksanlekići do ogranka za Lekovića Goru, DN 300 mm
 3. Primarni cjevovod DN 350 od ogranka za Lekovića Goru do Mataguža
 4. Primarni cjevovod DN 350 od Mataguža do Golubovaca
 5. Rezervoar za Lekovića Goru zapremine $V=800 \text{ m}^3$, kao i pristupni put do rezervoara
 6. Opremanje bunara za Zetu na vodoizvorištu Vuksanlekići.

U 2014. godini završeni su svi radovi na rekonstrukciji i izgradnji sistema za vodosnabdijevanje u opštini u okviru Glavnog grada - Golubovci, a odnosili su se na:

- izradu vodovoda za naselje Donje Zete - dionica kroz Beglake i Goričane,
- vodosnabdijevanje Donje Zete - dionica Vukovački most – rezervoar Orlovina,
- izvođenje radova na rezervoaru Orlovina sa pristupnim saobraćajnicama,
- izvođenje radova na vodosnabdijevanju Gornje Zete – Mitrovići, Ljajkovići, Botun i Cijevna,
- izradu vodovoda za naselje Donja Zeta – dionica kroz Vukovce,
- izradu vodovoda za naselja Donje Zete – cjevovod za naselje Gošići,

- izradu vodovoda za naselja Donje Zete – cjevovod za naselje Gostilj,
- izradu vodovoda za naselja Donje Zete – cjevovod za naselje Mataguži I i II dio,
- izradu vodovoda za naselja Donje Zete – cjevovod za naselje Balijače,
- izvođenje radova na izgradnji vodovodne mreže u naseljima Mahala, Šušunja i Golubovci.

Ukupna vrijednost izvedenih radova iznosila je oko 3,5 miliona eura. Realizacijom ovog Projekta omogućilo se priključenje stanovnika ovog područja na sistem organizovanog vodosnabdijevanja Glavnog grada Podgorice.

U 2017. i 2018. godini na teritoriji opštine u okviru Glavnog grada - Golubovci završeni su radovi koji su obuhvatali rekonstrukciju postojeće i izgradnju nove vodovodne mreže u naseljima Mahala, Goričani, Bijelo polje, Mataguži i dr.

U 2019. godini realizovano je 192.932,22 € radova koji su obuhvatali izgradnju nove vodovodne mreže za naselje Berislavci, kao i izgradnja vodovoda i instalaterske radove u naseljima Mojanovići i Mataguži.

Vodovodna mreža

Jedan od osnovnih preduslova urednog vodosnabdijevanja je adekvatno održavanje vodovodne mreže. Ista je podijeljena na primarnu mrežu, koja obuhvata transportno distributivne cjevovode, sekundarnu mrežu sa koje se snabdijevaju potrošači i tercijarnu mrežu koja u većini slučajeva predstavlja priključni dio cjevovoda od sekundarne mreže do mjernog mjesta potrošača.

Procijenjena dužina primarne i sekundarne mreže, preko koje se distribuira voda do potrošača, iznosi cca 700 km primarne i 330 km sekundarne mreže, dok se dužina tercijarne mreže procjenjuje na cca 370 km. Ukupna procijenjena dužina vodovodne mreže na području vodovodnog sistema Podgorice iznosi cca 1.400 km.

Aktivno snimanje i ažuriranje katastra u digitalnoj formi vodovodnog sistema Podgorice, počelo je od 2000. godine na osnovu postojećeg materijala. Trenutni podatak o snimljenoj mreži i vodovodnim čvorovima na njoj, proizvod je isključivo rada na terenu, odnosno potvrde podatka kroz precizno snimanje geodetskim instrumentima. Do sada je snimljeno i katastarski obrađeno ukupno 749.098,21m vodovodne mreže.

Mreža se sastoji iz cjevovoda raznih prečnika, tipova i starosti. U tabeli su date vrste vodovodnog materijala za dio snimljenog katastra mreže.

Tabela br.2: Učešće pojedinih materijala u ukupno snimljenoj mreži

Materijal	Dužina (m)	Procenat (%)
AC (azbest-cementni cjevovod)	136.549,26	18
PEVG/PEHD (cjevovod od polietilena visoke gustoće)	501.663,53	67
LG (liveno-gvozdeni cjevovod)	11.379,50	2
D (cjevovod od duktila)	29.581,50	4
PVC (cjevovod od polivinil hloriga)	2.695,93	0
CELIK (čelični cjevovod)	8.357,08	1
PC (pocinčani cjevovod)	53.487,61	7
Nepoznato	5.383,80	1
Ukupno	749.098,21	100

Kao što je i prethodnih godina bila praksa, uporedo sa dopunom katastra instalacija, za čim postoji potreba naročito u dijelu sekundarne i tercijarne mreže, Društvo u kontinuitetu izvodi aktivnosti na saniranju i zamjeni pojedinih cjevovoda, kroz rekonstrukciju vodovodne mreže. Zbog širenja vodovodne mreže i zamjene azbest cementnih cijevi, procenat učešća azbest cementnih cijevi u ukupnoj mreži se smanjuje.

Prioritetna aktivnost u narednom periodu biće potpuno izbacivanje azbest cementnih cjevovoda sa sekundarne mreže, zamjena azbest cementnih cjevovoda na primarnoj mreži i pronalaženje određenih metoda za oblaganje unutrašnjosti azbest cementnih cijevi na primarnoj mreži, tamo gdje nije finansijski opravdano mijenjati postojeće (magistralni cjevovodi velikih prečnika).

Kako je u srednjoročnoj projekciji razvoja vodosnabdijevanja za područje Glavnog grada planirano i dalje će se preduzimati aktivnosti na zamjeni azbest cementnih cijevi u djelovima grada gdje su se do sada dešavali najčešći kvarovi. Osim azbest-cementne cijevi i PVC kao materijal je izbačen iz upotrebe i takođe je potrebno izvršiti i njegovu zamjenu u narednom periodu.

Rezervoarski prostor Glavnog grada Podgorica

Širenje sistema Glavnog grada i njegovo spajanje sa opštinom okvira Glavnog grada Golubovci i Opštinom Tuzi, prouzrokovalo je izradu novog rezervoarskog prostora.

Trenutno se raspolaže sa sledećim rezervoarima, ukupnog kapaciteta 8.400 m³ i to:

- Rezervoar „Ljubović“, kapaciteta 3.000 m³
- Rezervoar „Gorica“, kapaciteta 1.200 m³
- Rezervoar „Vuksanlekići“, kapaciteta 800 m³
- Rezervoar „Milješ“, kapaciteta 200 m³
- Rezervoar „Lekovića gora“, kapaciteta 800 m³
- Rezervoar „Dinoša“, kapaciteta 400 m³
- Rezervoar „Orlovina“, kapaciteta 2.000 m³.

U 2019. godini završena je izgradnja centralnog rezervoara Kakaricka gora, kapaciteta 600 m³, koji će biti u potpunoj funkciji u 2020. godini.

Obzirom na prosječnu dnevnu potrošnju vode, rezervoarski prostor sa kojim raspolaže vodovodni sistem Glavnog grada, predstavlja oko 9% od dnevnih potreba. Očito je da je ova zapremina nedovoljna i da je potrebno usmjeriti aktivnosti na njenom povećanju. Uobičajena praksa jeste da veličina rezervoarskog prostora bude do 30% u odnosu na dnevne potrebe.

Rezervoarski prostor – Podgorica

Najveći nedostatak rezervoarskog prostora je upravo u Podgorici, gdje se raspolaže sa tri rezervoara, ukupnog kapaciteta 6.200 m³ i to:

- Rezervoar „Ljubović“, kapaciteta 3.000 m³
- Rezervoar „Gorica“, kapaciteta 1.200 m³
- Rezervoar „Orlovina“, kapaciteta 2.000 m³.

Postojeći rezervoarski prostor na Ljuboviću povezan je primarnim cjevovodima nedovoljnog profila i u ovom trenutku ne može se govoriti o njegovoj potpunoj funkciji, pogotovo u ljetnjim mjesecima, kada je ovaj rezervoar gotovo prazan. Rezervoarski prostor na brdu Gorica koristi se u protivpožarne svrhe i trenutno je u funkciji.

Studijom izvodljivosti vodosnabdijevanja, odvođenja i prečišćavanja otpadnih voda Glavnog grada Podgorica, koja je završena u aprilu 2011. godine, obrađen je razvoj hidrotehničke infrastrukture na području Glavnog grada Podgorice. U dijelu koji se odnosi na vodosnabdijevanje, obrađen je objekat centralnog rezervoara od 20.000 m³ sa glavnog vodoizvorišta Mareza u dužini od oko 9.000 m. Urađena je Studija lokacije za rezervoar „Vršak“ od strane Agencije za izgradnju i razvoj Podgorice.

b) Vodovodni sistem „Tuzi“

Ovaj sistem snabdijeva vodom Opštinu Tuzi. Ukupno instalisani kapacitet je oko 220 l/s.

Vodu koristi iz bunara:

- PS „Tuzi“ 12 l/s
- PS „Milješ“ 78 l/s (43 l/s, 20 l/s, 15 l/s)
- PS „Vuksanlekići“ 130 l/s (45 l/s, 85 l/s)

Iz vodovodnog sistema „Tuzi“ u izvještajnom periodu (januar- decembar 2019. godine) potisnuto je 2.308.151m³, a fakturisana ukupna količina od 644.402m³. Od ukupno količine potisnute vode iz ovog vodovodnog sistema 204.000 m³ (bunara „Vuksanlekići 2“) potisnuto je prema vodovodnom sistemu Podgorica, odnosno opštini u okviru Glavnog grada – Golubovci.

U toku 2011. godine, od strane Agencije za izgradnju i razvoj Podgorice, izbušen je i opremljen bunar u Vuksanlekićima, kapaciteta 85 l/s sa ugradnjom pumpne stanice i pratećom opremom. Sredinom 2012. godine isti je testiran i njegovim završetkom omogućeno je snabdijevanje vodom dijela naselja Južne Malesije i i opštine u okviru Glavnog grada - Golubovci.

U toku 2006. godine, izvršena je rekonstrukcija vodoizvorišta „Milješ“ i tom prilikom je povećan kapacitet ovog vodoizvorišta bušenjem trećeg bunara.

Ovaj sistem raspolaže sa:

- rezervoarom „Vuksanlekići“, izgrađenim i puštenim u funkciju 2010. godine, kapaciteta 800 m³,
- rezervoarom „Milješ“, kapaciteta 200 m³ i
- rezervoarom „Lekovića gora“, izgrađenim 2012. godine, kapaciteta 800m³.

Ukupni kapaciteti rezervoara iznose 1.800 m³.

Kao sastavni dio jedinstvenog vodovodnog sistema Tuzi od 2011. godine, egzistira i vodovodni sistem Južna Malesija, koji obuhvata tri mjesne zajednice: Sukurić, Vuksanlekići i Vranj.

Tokom 2012. godine završena je primarna i veći dio sekundarne mreže na području Južne Malesije. Ukupno je izrađeno oko 30 km vodovodne mreže i priključeno oko 200 potrošača na vodovodni sistem Tuzi. Ovim Projektom obuhvaćena su sljedeća naselja Vranj, Vladna, Vuksanlekići, Dušići, Sukuruć, Drešaj, Podhum.

Društvo je prethodnih godina pristupilo realizaciji značajnih investicija na ovom području, kako bi se riješio problem kvarova, curenja i nelegalnog korišćenja vode sa mreže, a kako bi se sa druge strane uticalo na smanjenje gubitaka vode.

Izgradnja nove mreže u južnim djelovima Opštine Tuzi i rekonstrukcija vodovodne mreže u centralnim djelovima naselja Tuzi, imale su za cilj, omogućavanja redovnog vodosnabdijevanja građana na ovom području. Tako su u toku 2015. godine završene aktivnosti na rekonstrukciji oko 20 km vodovodne mreže (zamjena cjevovoda) na području Opštine Tuzi (Tuzi I, Tuzi III, Karabuško polje i južni djelovi), odnosno u djelovima gdje su evidentirani najveći gubici na mreži.

Takođe, završetkom izgradnje primarnog vodovoda u dužini od 7 km za seosko naselje Kuće Rakića, omogućeno je priključenje na mrežu oko 90 domaćinstava. Završena je i izgradnja sekundarne mreže u Sukuruću (dužina oko 10 km) i omogućeno je priključenje dodatnih 100 domaćinstava na vodovodnu mrežu, čime je kompletirana sekundarna mreža, kao i vodovodni sistem na području Južne Malesije.

Ukupna vrijednost ovih investicija iznosila je oko 2 miliona eura €.

U 2016. godini završeni su radovi na rekonstrukciji vodovodne mreže u Tuzima (naselje sa desne strane puta Tuzi – Božaj). Društvo je takođe u 2016. godini završilo radove na izgradnji vodovoda za naselje Karabuško polje u Opštini Tuzi – I faza, sa ciljem stvaranja realnih pretpostavki za integraciju Karabuškog polja, koji je sada nezavisni seoski vodovodni sistem, u vodovodni sistem Tuzi, odnosno Glavnog grada. Radovi su se prvenstveno odnosili na rekonstrukciju mreže i normalizaciju vodosnabdijevanja u ljetnjim mjesecima.

Pored ovih, u 2016. godini završene su aktivnosti na širenju vodovodne mreže u brdskom dijelu ove gradske opštine, u selu Traboin i Nabom. Radovi su se odnosili na izgradnju potisnog i distributivnog cjevovoda na pumpnoj stanici, čime je omogućeno priključenje oko 30 domaćinstava na vodovodnu mrežu.

U 2017. godinirekonstruisana je sekundarna vodovodna mreža i izvršeno prespajanje potrošača na cjelokupnoj teritoriji Opštine Tuzi. Takođe, završeni su radovi na izgradnji cjevovoda PEVG DN 63 mm u naselju Omerbožovići II visinska zona, radovi na izgradnji novih cjevovoda u naselju Šipčanik-Tuzi sa izmiještanjem postojećih vodomjera u novoizgrađene šahtove, koji se nalaze na javnoj površini, radovi na izgradnji sekundarne vodovodne mreže u Karabuškom polju (II faza), čime se ovaj sistem, povezao na vodovodni sistem Tuzi, odnosno Glavnog grada. Takođe, u 2017. godini završeni su radovi na realizaciji projekta vodosnabdijevanja Hota, za naselja Spinja i Skorać koji su se odnosili na izgradnju rezervoarskog prostora i magistralnog cjevovoda.

U toku 2018. godine na području Opštine Tuzi završena je izgradnja i rekonstrukcija vodovodne mreže, kao i intervencije na poboljšanju vodosnabdijevanja tog područja. Najveći iznos sredstava je utrošen na adaptaciju vodovodne mreže u naselju Karabuško polje.

Tokom 2019. godine, na području ove opštine uloženo je 48 hiljada eura, a radovi su se odnosili na izgradnju vodovodne mreže u naseljima Vuksanlekići, Hoti, Spinja i Skorać; izgradnju nove vodovodne mreže u naselju Karabuško polje; izgradnju gradske vodovodne mreže u naselju Milješ.

c) Vodovodni sistem „Dinoša“

Vodovodni sistem „Dinoša“ je pušten u rad 2008. godine. Sa njega se vrši snabdijevanje vodom oko 280 potrošača u naselju Dinoša. Vodu koristi iz bunarskog izvorišta na kome se nalazi bunar kapaciteta 28 l/s. Bunarsko izvorište je opremljeno sa objektom crpne stanice u kome se nalazi elektro-mašinska i hlorna oprema. Unutar samog sistema izgradjen je rezervoar zapremine 400 m³, dok je dužina vodovodne mreže oko 13 km.

U toku 2013. godine završena je realizacija Projekta otvaranja novih kapaciteta na vodoizvorištu Dinoša i njegovo povezivanje na vodovodni sistem Glavnog grada. Bunar kapaciteta 60-70 l/s je pušten u rad. Značaj ovog Projekta je u tome što će se sa novim količinama poboljšati vodosnabdijevanje u rubnim djelovima grada prvenstveno na Vrelima Ribničkim i naselju Konik. Ujedno stvoreni su uslovi za povezivanje pojedinih naselja na vodovodnu infrastrukturu (naselju Omerbožović), koja do sada nijesu imala sistem vodosnabdijevanja.

Iz ovog vodovodnog sistema u izvještajnom periodu (januar - decembar 2019.godine), potisnuto je 1.467.182m³ vode (za potrebe vodovodnog sistema „Podgorica“ 1.310.346m³, a ostatak 156.836m³ za Dinošu). Od potisnute vode za Dinošu, fakturisana je ukupna količina od 68.513 m³.

3.1.2 Ukupno potisnuta i fakturisana voda, kao i gubici vode u 2019. godini

Na osnovu podataka o potisnutoj i fakturiranoj količini vode za 2019. godinu, utvrđeno je da gubici iznose 17.820.233 m³ ili 48,95%.

Tabela br.3: Ukupni gubici vode

R.b.	Elementi	Ostvareno
1.	Potisnuto u m³	36.406.752
1.1	Vodovodni sistem Podgorica	33.941.765
	PS "Mareza"	22.107.982
	PS "Zagorič"	6.454.691
	PS "Ćemovsko polje"	4.068.746
	PS "Dinoša B2" (za potrebe Podgorice)	1.310.346
1.2	Vodovodni sistem Tuzi	2.308.151
1.3	Vodovodni sistem Dinoša - PS "Dinoša B1"	156.836
2.	Fakturisana količina u m³	18.586.519
2.1	Privreda	2.368.968
2.2	Ustanove	763.051
2.3	Zelenilo i sportski objekti	404.300
2.4	Domaćinstva	12.682.806
2.5	Danilovgrad	2.341.068
2.6	Hidranti	26.326
3.	Gubici u m³ (1-2)	17.820.233
	U % (3:1)	48,95

Gubici su iznad planiranih Programom rada za 2019. godinu (48,50%). U narednom periodu aktivnosti na smanjenju gubitaka se moraju intenzivirati. Prije svega moraju se poboljšati aktivnosti od strane nadležnih službi ovog Društva što se tiče mjerenja i očitavanja potrošnje, kao i aktivnosti u cilju smanjenja tehničkih gubitaka na mreži i objektima mreže, isključenja sa vodovodne mreže onih korisnika koji su nelegalno priključeni i koji redovno ne izmiruju svoje račune i dr.

U cilju smanjenja gubitaka vode u sistemu u 2019. godini otpočelo se sa **pilot projektom za smanjenje gubitaka na dijelu vodovodnog sistema Podgorice**, gdje su potpisani ugovori sa slovenačkom firmom „Petro“ i „Siemens“ Crna Gora. Cilj projekta je povećanje efikasnosti sistema vodosnabdijevanja i stvaranje ušteda na svim poljima, kroz sanaciju gubitaka. Projekat obuhvata ugradnju mjerne opreme, sakupljanje i analizu podataka vezanih za gubitke na vodovodnom sistemu sa ciljem donošenja seta mjera za otklanjanje istih. Oblast koja je obuhvaćena pilot projektom odnosi se na područje Donje i Gornje Gorice, Donjih Kokota, kao i naselja Beri, Farmaci, Lekići i Grbavci. Prva faza projekta je realizovana, a njena vrijednost je iznosila 175.334,81€. Predviđeno je da Projekat u cjelosti bude realizovan u periodu od šest do devet mjeseci, a druga faza se

odnosi na sanaciju kvarova, zamjenu vodomjera, regulaciju pritiska i drugih mjera, u šta će se uložiti više od 100 hiljada eura.

Na dan 31.12.2019.godine u bazi podataka Društva bilo je evidentirano ukupno **87.009** aktivnih potrošača, od čega:

- u kategoriji pravna lica (privreda, mala privreda, ustanove, gradilišni priključci, zelenilo i sportski objekti) 9.680,
- u kategoriji domaćinstva 77.329 (33.167 potrošača u privatnom sektoru i 44.162 potrošača u stambenom sektoru).

3.1.3. Potisnuta količina vode u odnosu na prethodnu godinu i plan za 2019. godinu

U 2019. godini ukupno je potisnuto sa svih izvorišta 36.406.752 m³ vode, što je:

- za 1,45% više u odnosu na prethodnu godinu,
- za 1,60 % manje u odnosu na plan.

Tabela br.4: Potisnuta količina vode

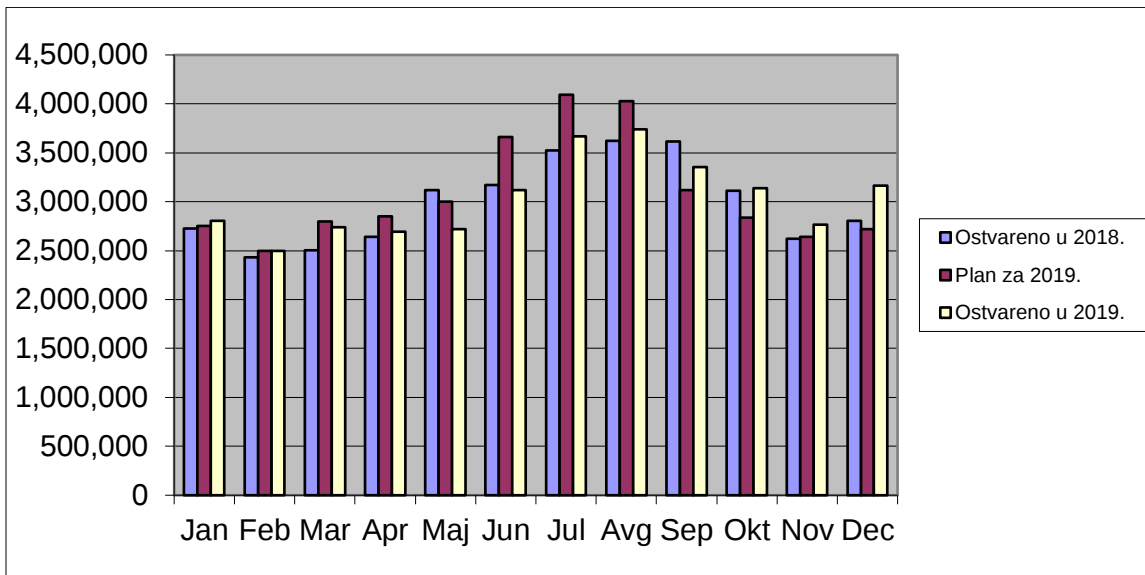
Potisnuta voda u m ³				
Ostvareno u 2018	Plan za 2019	Ostvareno u 2019	Index	
1	2	3	3/1	3/2
35.887.167	37.000.000	36.406.752	101,45	98,40

Vodilo se računa da uz odgovarajući režim rada pumpnih stanica ostvarimo manji potisak vode.

Tabela br.5: Potisnuta količina vode po mjesecima, za izvještajnu i prethodnu godinu i plan za 2019. godinu:

Mjeseci	Ostvareno u 2018	Plan za 2019	Ostvareno u 2019
Januar	2.724.395	2.750.000	2.803.175
Februar	2.434.513	2.500.000	2.500.202
Mart	2.502.152	2.800.000	2.737.313
April	2.638.096	2.850.000	2.694.753
Maj	3.116.466	3.000.000	2.721.494
Jun	3.168.873	3.660.000	3.117.520
Jul	3.524.131	4.090.000	3.669.016
Avgust	3.623.406	4.030.000	3.740.463
Septembar	3.618.018	3.120.000	3.352.063
Oktobar	3.110.618	2.840.000	3.139.691
Novembar	2.621.007	2.640.000	2.765.767
Decembar	2.805.492	2.720.000	3.165.295
Ukupno (m3)	35.887.167	37.000.000	36.406.752
Prosjek	2.990.597	3.083.333	3.033.896

Grafik br.1: Potisnuta količina vode po mjesecima u odnosu na prethodnu godinu i plan za 2019. godinu

3.1.4. Fakturisana količina vode u 2019. godini

U 2019.godini ukupno je fakturisano 18.586.519 m³ vode, što je:

- za 1,42 % više u odnosu na 2018. godinu,
- za 2,46 % manje u odnosu na plan.

Tabela br.6: Ukupno fakturisana količina vode

Fakturisana voda u m ³				
Ostvareno u 2018	Plan za 2019	Ostvareno u 2019	Index	
1	2	3	3/1	3/2
18.325.607	19.055.000	18.586.519	101,42	97,54

U 2019. godini ukupna količina fakturisanе vode je za 1,42% viša u odnosu na ukupne fakturisanе količine u prethodnoj godini. Kako smo i ranije navodili jedan od značajnijih faktora za povećanje ili smanjenje potrošnje vode je svakako sezonski karakter (sušno ili kišno ljeto). Svakao Društvo čini napore da se intenziviraju aktivnosti od strane nadležnih službi, što se tiče mjerenja i očitavanja potrošnje, kao i evidentiranja korisnika koji su nelegalno priključeni na mrežu.

Tabela br.7: Procenat učešća u ukupnoj fakturi, po kategorijama potrošača

Kategorije potrošača	Fakturisane količine u m ³	Procenat učešća
Privreda	1.554.321	8,36
Mala privreda	757.069	4,07
Ustanove	763.051	4,11
Zelenilo i sportski objekti	404.300	2,18
Gradilišni priključci	57.578	0,31
Stambeni sector	5.579.577	30,02
Privatne kuće	7.103.229	38,22
Danilovgrad	2.341.068	12,60
Hidranti	26.326	0,13
Ukupno	18.586.519	100,00

Kao i prethodnih godina, najveća količina vode fakturisana je sektoru domaćinstva, odnosno 30,02% od ukupne fakture se odnosi na stambeni sektor, a 38,22% na privatne kuće. Vodovodu Danilovgrad fakturisano je 12,60% od ukupno fakturisanе količine vode, dok je sektoru privrede fakturisano 8,36%. Preostalih 10,80% odnosi se na ostale kategorije potrošača.

3.1.5. Održavanje crpnih stanica

U periodu 2019. godine vršene su aktivnosti na redovnom održavanju pumpnih stanica, bunara i rezervoara, od kojih izdvajamo sledeće:

- praćenje pritiska u sistemu,
- praćenje ravnomjernog stepena iskorišćenosti pumpnih agregata,
- propisno hlorisanje.

Pored ovih uobičajenih aktivnosti i redovnog održavanja pumpnih stanica, bunara i rezervoara, rađeno je i sledeće:

- 1) PS "Mareza":
 - servisiranje pumpi 1, 2, 3, 4 i 5 na Marezi 1;
 - servisiranje buster pumpi (četiri);
 - servisiranje dijela hlorne opreme – PS "Mareza 1 i 2";
- 2) PS "Ćemovsko polje":
 - servisiranje dijela hlorne opreme;
- 3) PS "Zagorič":
 - servisiranje dijela hlorne opreme;
 - servisiranje motora na pumpi u bunaru broj 5;
- 4) PS "Vuksanlekići":
 - servisiranje dijela hlorne opreme;
- 5) PS "Dinoša":
 - servisiranje dijela hlorne opreme;
 - servisiranje pumpe u bunaru B2;
- 6) PS "Bioče":
 - servisiranje dijela hlorne opreme;
- 7) PS "Kuči":
 - servisiranje i zamjena pumpe novom;
 - servisiranje dijela hlorne opreme;

- 8) PS "Milješ":
 - zamjena pumpe većeg kapaciteta od 7 do 10 l/s;
 - servisiranje dijela hlorne opreme;
- 9) PS "Iverak":
 - ugradnja pumpe;
 - servisiranje dijela hlorne opreme;
- 10) PS "Komani":
 - servisiranje dijela hlorne opreme;
- 11) PS "Straganica":
 - servisiranje dijela hlorne opreme;
- 12) PS "Vranjina":
 - servisiranje dijela hlorne opreme;
- 13) PS "Tuzi":
 - servisiranje dijela hlorne opreme;
 - spuštanje pumpe.

3.1.6 Održavanje vodovodne mreže

Jedan od osnovnih preduslova urednog vodosnabdijevanja, jeste adekvatno održavanje vodovodne mreže. U 2019. godini su preduzete aktivnosti prikazane u narednoj tabeli.

Tabela br.8: Aktivnosti na tekućem održavanju vodovodne mreže u 2019. godini

R.b.	Opis pozicije	Jed.mj	Ostvareno u 2019. god
1	Otklanjanje kvarova na vodovodnoj mreži i objektima mreže po prijavi	br.interv.	1.147
2	Rekonstrukcija vodovodne mreže	m	1.500
3	Čepovanje i blindiranje cjevovoda i hidranata po zahtjevima trećih lica	kom.	203
4	Postavljanje metalnih poklopaca na otvorima vodovodnih šahtova	kom.	134
5	Postavljanje betonskih poklopaca na otvorima vodovodnih šahtova	kom	11
6	Održavanje vodovodnih armatura na javnim česmama i fontanama	br.interv.	35
7	Pregled i kontrola vodovodne mreže	br.interv.	535
8	Izgradnja novih cjevovoda	m	18.600
9	Formiranje vodovodnih čvorova	kom	236
10	Zamjena vodomjera za potrošače	kom	16

Napomena:

- Rekonstrukcija vodovodne mreže 1.500 m je izvršena u gradskom reonu.
- Izgrađeno je 18.600 m vodovodne mreže i to u naseljima: Vranići 94m, Doljani 500m, Kuč i 4.410m, Barutana 145m, Donja Gorica 3.600m, Gornja Gorica 15m, Komani 2.000m, Park šuma Zagorič 60m, Piperi 2.680m, Kakaricka gora 230m, Lješanska nahija 300m, opština u okviru Glavnog grada – Golubovci 695m, Opština Tuzi 1.i gradski reon Podgorica 2.234m.

U sklopu aktivnosti na pružanju dopunskih usluga trećim licima, vrši se izvođenje vodovodnih priključaka za pravna i fizička lica. Ukupno je izvedeno 1.071 vodovodnih priključaka, od čega za pravna lica 116, a za fizička lica 955.

3.1.7. Laboratorija za ispitivanje kvaliteta vode

Kontrola kvaliteta vode za piće je zakonska obaveza svakog vodovoda. „Vodovod i kanalizacija” d.o.o. Podgorica dužno je da obezbijedi stalno i sistematsko registrovanje količina vode i ispitivanje kvaliteta vode na vodozahvatima, u skladu sa Pravilnikom o parametrima, provjeri usaglašenosti, metodama, načinu, obimu analiza i sprovođenju monitoring zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku upotrebu Sl.list CG br.64/18.

Izvještaj o kvalitetu sirove vode, za potrebe nadzornog monitoringa, laboratorija nedeljno prosljeđuje ZU "Institut za javno zdravlje Crne Gore" i Zdravstveno sanitarnoj inspekciji.

U izvještajnom periodu, u internoj laboratoriji izvršena je analiza 966 uzoraka sirove vode sa vodoizvorišta na fizičko-hemijske i 968 uzoraka na mikrobiološke parametre kvaliteta. Pored uzoraka sirove vode, izvršena je kontrola kvaliteta vode iz distributivne mreže, pri čemu je izvršena analiza 4.598 uzoraka na fizičko-hemijske i 4.668 uzoraka na mikrobiološke parametre kvaliteta.

Osim redovnih ispitivanja vode za piće koja se isporučuje potrošačima, u internoj laboratoriji se vršilo i ispitivanje vode za potrebe eksternih korisnika (49 uzoraka).

U periodu od 01.11. do 15.11.2019.godine, usljed obilnih padavina došlo je do povećanja mutnoće vode sa vodoizvorišta Mareza, pa je bilo na snazi upozorenje javnosti da voda prije prethodnog prokuvavanja nije za piće sve dok se mutnoća ne vrati u dozvoljene granice. Svi ostali parametri kvaliteta, osim parametara mutnoće u periodu obilnih padavina, pokazivali su uobičajene vrijednosti i bili su u skladu sa Pravilnikom.

Rezultati ostalih ispitivanja koja se obavljaju u laboratoriji Društva sa ostalih vodoizvorišta, kao i sa ovog vodoizvorišta, osim u navedenom periodu, pokazuju da je voda za piće koja se isporučuje potrošačima mikrobiološki i fizičko-hemijski ispravna i u skladu sa važećim Pravilnikom o parametrima, provjeri usaglasenosti, metodama, načinu, obimu analiza i sprovođenju monitoringa zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku upotrebu Sl.list CG br.64/18.

Tokom 2019. godine, na osnovu rezultata učešća u PT šemi za fizičko-hemijska i mikrobiološka ispitivanja ovlašćenih provajdera LGC-Engleska, Laboratorija je još jednom dokazala da je kompetentna za metode ispitivanja iz utvrđenog obima akreditacije.

3.2 Fekalna kanalizacija

Kanalizacioni sistem u Podgorici je separativni, a ovo Društvo održava mrežu fekalne kanalizacije, kao i Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda. Prema procjenama dužina fekalne kanalizacione mreže je 210 km.

Na dan 31.12.2019. godine, snimljeno je i katastarski obrađeno ukupno: 205.829m cjevovoda i 6.728 šahti, od čega je u toku 2019. godine snimljeno 5.196m cjevovoda i 203 šahte.

Održavanje fekalne kanalizacije

Održavanje fekalne kanalizacije vrši se pomoću visokopritisnih vozila, malih i velikih, na kompletnom području Glavnog grada i gradskih opština. Osnovna obaveza „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Podgorica jeste održavanje uličnih kolektora fekalne kanalizacije, dok je održavanje kanalizacionih priključaka u nadležnosti korisnika.

Tabela br.9: Aktivnosti na održavanju kanalizacione mreže u 2019. godini

R.b.	Opis pozicije		Jed.mj.	Ostvareno
1.	Ispiranje kanalizacione mreže i priključaka pomoću visokopritisne autocistijerne		m	6.870
2.	Tekuće održavanje	Otklanjanje kvarova na kanalizacionoj mreži i proključcima po prijavi	kom.	939
		Rekonstrukcija i otklanjanje kvarova na mreži i objektima mreže (revizionim oknima i kanalizacionim cijevima)	kom (br.poklopaca)	71
			kom (br.šahтова)	255
3.	Otklanjanje kvarova na odgušenju kanalizacionih priključaka	Fakturiše se trećim licima	kom.	121
		Glavni grad Podgorica - Sekretarijat za komunalne poslove (Agencija za stanovanje)	kom.	213
4.	Crpljenje septičkih jama		tura	156

3.3 Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda

Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda, koje je kontinuirano u funkciji od 1978. godine, projektovano je i izvedeno za mehanički i biološki tretman otpadnih voda komunalnog karaktera hidrauličkog opterećenja 17.300 m³/dan i organskog opterećenja za 55.000 ekvivalentnih stanovnika. Na gradsku kanalizaciju priključeno je oko 118.000 ekvivalentnih stanovnika što uzrokuje preopterećenost postrojenja, zbog njegovog nedovoljnog kapaciteta i nemogućnosti da na zadovoljavajući način prečisti sve otpadne vode koje dotiču.

U proteklom periodu rada Postrojenja, vršeno je priključenje novoizgrađenih gradskih objekata na kanalizacionu mrežu, što je uzrokovalo preopterećenost Postrojenja, koje nema dovoljno kapaciteta da mehanički i biološki prečisti otpadne vode.

Kako na navedenoj lokaciji Postrojenja ne postoji mogućnost daljeg proširenja kapaciteta prečišćavanja otpadnih voda, problem nedostatka istog planira se riješiti izgradnjom novog Postrojenja, na lokaciji kod Kombinata aluminijuma, koje je predloženo u Studiji izvodljivosti koju je uradila kompanija WYG International.

Postrojenje dodatno „opterećuju“ industrijske otpadne vode, koje se ispuštaju u kanalizaciju, jer je projektovano i izvedeno za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda. Namjena Postrojenja nije prečišćavanje industrijskih otpadnih voda, koje su mnogo kompleksnijeg sastava i većeg stepena zagađenja od komunalnih otpadnih voda, i za njihov tretman je potreban veći broj tehnoloških procesa obrade, što je zakonski definisano. Potrebno je naći način da u skladu sa važećom regulativom, a u saradnji sa nadležnim institucijama, industrije izgrade postrojenja za predtretman tehnoloških otpadnih voda, što je njihova zakonska obaveza.

Prilikom tehnološkog procesa prečišćavanja otpadnih voda dolazi do nastanka sporednih proizvoda, takozvanih nus proizvoda, u pojedinim fazama procesa prečišćavanja. Potrebno je u saradnji sa nadležnim institucijama razmotriti mogućnost odlaganja ili dalje obrade i eventualnog korišćenja sljedećih vrsta otpadnog materijala sa Postrojenja:

- otpada sa automatskih grubih i finih rešetki,
- smjese masti i ulja iz separatora ulja i masti,
- otpadnog pijeska iz separatora ulja i
- dehidratiranog komunalnog kanalizacionog mulja obrađenog na centrifugama.

Izradom dijela projektne dokumentacije kao i usvajanjem strateških i prostorno planskih dokumenata stvoreni su preduslovi za realizaciju sledećih projekata neophodnih za dalji razvoj Glavnog Grada Podgorice:

Projekat izgradnje Postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda sa pripadajućom kolektorskom mrežom

I Faza Izgradnja Postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i glavnog kolektora

Projekat „Sakupljanje i prečišćavanje otpadnih voda Podgorica“ jenajznačajniji kapitalni projekat, koji prevazilazi okvire Glavnog grada Podgorice i shodno svom značaju može se definisati kao međuregionalni i državni projekat. Projekat je direktno vezan za očuvanje životne sredine na širem području Glavnog grada Podgorice. Jedna od značajnih dimenzija ovog Projekta, svakako je zaštita režima podzemnih voda zetske ravnice, a samim tim očuvanje postojećih vodoizvorišta na teritoriji Glavnog grada i smanjenje rizika od njihovog zagađenja, obzirom da je položaj vodoizvorišta, u procesu širenja grada, u velikoj mjeri narušen nelegalnim objektima. Značajna posljedica ovog Projekta treba da bude uklanjanje septičkih jama kod velikog broja stanovnika koji će u budućnosti biti priključeni na mrežu fekalnih kolektora, što će u mnogome imati direktan uticaj na zdravlje stanovnika i kvalitativni ambijent uslova života na definisanom području. Realizacija istog će direktno uticati na smanjenje zagađenja voda rijeke Morače. Kvalitet obrađenih voda će direktno uticati na smanjenje zagađenja voda rijeke Morače. Kvalitet obrađenih voda će direktno uticati na prečišćavanje podzemnih voda zetske ravnice.

„Vodovod i kanalizacija“ d.o.o zajedno sa Glavnim gradom, Ministarstvom održivog razvoja i turizma i Ministarstvom finansija Crne Gore intezivno su radili na obezbjeđivanju finansijskih sredstava za realizaciju ovog značajnog Projekta. Nacionalna investiciona komisija Vlade Crne Gore ovaj Projekat je rangirala kao prioritetni državni Projekat iz oblasti zaštite životne sredine, čime su stvoreni preduslovi za uspješno finansiranje.

Projektna oblast je određena u skladu sa planskom oblasti Podgorice kako je definisana u Prostorno urbanističkom planu (PUP) Glavnog grada. Ona obuhvata cjelokupnu urbanu oblast grada i sve oblasti planiranog urbanog proširenja i pokriva sve oblasti koje mogu opsluživati ili mogu potencijalno u budućnosti opsluživati Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda i kanizacioni sistem u Podgorici. Ona pokriva površinu od 108 km².

Glavna komponenta projekta je izgradnja novog Postrojenja za tretman otpadnih voda oko 5 km nizvodno od postojećeg i na drugoj, lijevoj obali rijeke Morače. Postojeće Postrojenje će biti deaktivirano i srušeno, a na postojećem području Glavni grad planira da izvrši sanaciju (prethodno uklanjanje građevinskog materijala i građevinskog otpada, uklanjanje mulja, tretman zemljišta i uklanjanje opasnih materija) i rekultivaciju zemljišta. Ove mjere neće biti dio Projekta.

Glavni grad i “Vodovod i kanalizacija” d.o.o. Podgorica, prepoznali su prioritet da se poboljša sanitarna situacija u Podgorici i započeli su preliminarne korake koji

su sprovedeni u djelo putem pripreme nekoliko studija izvodljivosti za novo Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda, izrade koncepata i projekata za proširenje kanalizacione mreže i procjene najprikladnijih tehnologija tretmana.

U prošlosti su obavljene sljedeće Studije koje pokrivaju infrastrukturne investicije u oblasti komunalnih otpadnih voda u Podgorici, a koje će biti dostupne Konsultantu za sprovođenje Projekta:

- Studija izvodljivosti za projekat prečišćavanja otpadnih voda Podgorica, „Sogreah Consultants“, februar 2004. godine; donacija Vlade Republike Francuske.
- Studija pripreme projekta Podgorica Projekat razvoja voda i otpadnih voda, „White Young Green Consultants“, april 2011. godine; donacija od oko 400 hiljada eura, Evropska Investiciona Banka.

Njemačka razvojna banka KFW je u prethodnom periodu obezbijedila i donaciju, odnosno oko 200.000,00 € za izradu „Studije izvodljivosti za izgradnju postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i proširenje kanalizacione mreže“, Podgorica, „Fichtner Water and Transport GmbH Stuttgart, Germany, April 2017. godine i 85.000,00 € za izradu „Studije predizvodljivosti za izgradnju postrojenja za spaljivanje kanalizacionog mulja u Podgorici“ Podgorica, „AWIPLAN-PPD“, januar 2017. godine. Ovi dokumenti završeni su krajem 2016. godine.

Ministarstvo održivog razvoja i turizma Crne Gore naglasilo je da je cilj Vlade da poveća stepen priključenja stanovnika u naseljima na sistem za prečišćavanje kanalizacionih otpadnih voda na 85-90% do 2029. godine, u skladu sa Direktivom EU 271/91 o prečišćavanju komunalnih otpadnih voda. Zbog velikih troškova koje nameću velike infrastrukturne potrebe, Projekat će se realizovati u nekoliko faza izgradnje kanalizacione mreže i proširenja njenih kapaciteta.

Kompletan Projekat izgradnje Postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda sa pripadajućom kolektorskom mrežom sastoji se iz tri faze.

Infrastrukturne mjere koje se finansiraju u sklopu Projekta čine dio Faze I.

Faza I dugoročnog poboljšanja sakupljanja i prečišćavanja komunalnih otpadnih voda i za grad Podgoricu predviđa sljedeće komponente:

- Izgradnju Sistema za prečišćavanje otpadnih voda:
 1. Novo mehaničko-biološko Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda PPOV sa uklanjanjem nutrijenta, kapaciteta 190,000. e.s 2035 odn. 230,000 e.s 2045 godine.
 2. Postrojenje za tretman kanalizacionog mulja (PTKM) sa digestiranjem u cilju dobijanja električne energije i tople vode,

3. Postrojenje za spaljivanje ostatka kanalizacionog mulja PSKM (uključujući spaljivanje svih organskih ostataka).

- Proširenje kanalizacione mreže:

4. Odvodni/primarni kolektori
5. Most preko rijeke Morače (prenosni kolektor, dopremanje otpadnih voda i pješaci) – most drži prenosne kolektore, glavni vod za vodosnabdijevanje, a u isto vrijeme će biti pješački most koji će povezivati dva dijela grada;
6. Proširenje sekundarne mreže (oko 18.500m) – kao prva faza planiranog povećanja broja potrošača povezanih na kanalizacionu mrežu.

- Komponenta 7. Unaprijeđenje upravljanja otpadnim vodama u vinariji 13.-jul Plantaže

Buduće Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda će biti gradsko Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda. Međutim, društvo „13-jul Plantaže“, proizvođač vina, priključeno je na kanalizacionu mrežu (indirektni ispuštač), a njegove otpadne vode odlikuje veliko opterećenje organskim zagađenjem, što predstavlja rizik po adekvatan rad sadašnjeg i budućeg Postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda. Društvo "13-jul Plantaže" su zakonom obavezne da vrše predtretman svojih otpadnih voda.

Stoga, pored ukupne cijene projekta, investicioni trošak za predtretman u društvu „13-jul Plantaže“ procjenjuje se na najmanje 500.000,00 €. Precizniji troškovi će biti poznati nakon provjera i planiranja koje će obaviti konsultant za sprovođenje i nakon tenderskih postupaka za radove i nabavke. Te troškove snosi „13-jul Plantaže“.

- Komponenta 8. Proširenje kanalizacione mreže Faza II, Faza III

Faza II se sastoji od dvije nezavisne podfaze.

Prva pod-faza odnosi se na proširenje postojeće sekundarne mreže u centralnom dijelu Podgorice, kao i u perifernim područjima sjeverno, istočno i južno od trenutnog kanalizacionog sliva. Proširenje kanalizacione mreže u ovim područjima takođe se smatra prioritetom u smislu neophodne zaštite resursa za snabdijevanje vodom, a naročito bunara u Zagoriču i Čemovskom polju koji se nalaze u gradskoj zoni Podgorice.

Druga pod-faza obuhvata izgradnju kanalizacionog sistema na desnoj obali rijeke Morače na području Donje Gorice i dijelu Donjih Kokota. Ukupna dužina planiranih glavnih kolektora u okviru ove pod-faze je 12,3 km, sa prečnicima koji se kreću od DN 300 do DN 800.

Faza III - Ovom fazom trebalo bi da se dovrši proces razvoja kanalizacionog sistema Podgorice i ona je podijeljena na dvije pod-faze. Prva pod-faza sastoji se od razvoja kanalizacionog sistema u zapadnim i sjeverozapadnim djelovima grada. Ukupna dužina planiranih glavnih kolektora u okviru ove pod-faze iznosi 14,8 km, prečnika od DN 300 do DN 800.

Druga pod-faza odnosi se na proširenje sekundarne mreže u jugoistočnom i istočnom dijelu grada. Planirana proširenja trebalo bi da prate urbanistički razvoj u području Podgorice, odnosno duž lijeve strane magistralnog puta Podgorica - Bar.

Ovim će se kompletirati sistem fekalne kanalizacije na cijelom gradskom području.

Ukupni troškovi i finansiranje

Procijenjeni ukupni projektni troškovi („ukupni troškovi“) na kojima se zasniva ocjena Projekta iznose oko 50.350.000,00 € (ne uključujući ulaganja društva „13-jul Plantaže“).

Kreditna sredstva obezbijeđena su posredstvom Njemačke razvojne banke „KfW“ u iznosu od 35.000.000,00 € kroz dva zasebna kreditna ugovora, Ugovor o razvojnom kreditu od 22.09.2017 (30.000.000,00 €) i Ugovor o standardnom kreditu od 22.09.2017 (5.000.000,00 €).

Bespovratna sredstva obezbijeđena su posredstvom Investicionog Okvira za zapadni Balkan (WBIF) kroz Grant sredstva za tehničku pomoć u iznosu od 1.145.834,00 € (uključujući naknadu za sprovođenje), Ugovor o finansiranju projekta od 16.12.2016. godine i Grant sredstva za investicije u iznosu od 9.000.000,00 € (uključujući naknadu za sprovođenje), Ugovor o finansiranju i projektu od 22.09.2017. godine.

Preostale potrebe za finansijskim sredstvima, koje se trenutno procjenjuju na 5.200.000,00 €, biće obuhvaćene budžetskim sredstvima grada Podgorice.

Konsultant za sprovođenje

Nakon tenderskog postupka, okončanog 24.10.2018. godine i pregovora po preporukama Komisije za vrednovanje predloga, potpisan je ugovor sa konsultantskom kućom „Fichtner Water and Transport GmbH Stuttgart, Germany“.

Dužnosti Konsultanta za sprovođenje obuhvataju između ostalog i:

- Pripremu tenderske dokumentacije za sve radove i nabavke i pomoć u tenderskom postupku u skladu sa KfW smjernicama za robe i usluge i u skladu sa važećim ekološkim i socijalnim standardima, uključujući analizu i evaluaciju predloga ponuđača;
- Pripremu glavnih projekata za kolektore i fazu I kanalizacione mreže (uključujući i pregled postojećih projekata);
- Pregled i ažuriranje glavnih projekata za Faze II i III proširenja kanalizacione mreže.
- Pregled glavnog projekta pripremljenog od strane izvođača za postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda, postrojenje za predtretman i postrojenje za spaljivanje mulja;
- Nadzor nad izgradnjom i praćenje mjera izgradnje i nabavke;
- Pomoć u periodu garantnog roka nakon preuzimanja radova;
- Privremeno i konačno prihvatanje građevinskih radova i nabavljenih roba;

Konsultant za komunikaciju i vidljivost

U skladu sa zahtjevima Investicionog Okvira za zapadni Balkan (WBIF) obezbijediće se podrška Konsultanta za komunikaciju i vidljivost i to u dijelu:

- izrade Plana komunikacije i vidljivosti;
- sprovođenja Plana komunikacije i vidljivosti;

Nakon tenderskog postupka, okončanog 10.04.2019 godine, pregovora po preporukama Komisije za vrednovanje predloga i saglasnosti njemačke razvojne banke „KfW“, potpisan je ugovor između naručioca usluga „Vodovod i kanalizacija“ DOO Podgorica i konsultantske kuće „Amplitudo DOO Podgorica“, 07.06.2019 godine.

Konsultant za vidljivost i komunikaciju će imati važnu ulogu na Projektu „Sakupljanje i prečišćavanje otpadnih voda u Podgorici“, jer će u tijesnoj saradnji sa njemačkom razvojnom bankom „KfW“, Investiciono razvojnim okvirom za

Balkan „WBIF“ i Delegacijom Evropske Unije u Podgorici, predstavljati vezu između Glavnog grada, Vodovoda i Kanalizacije d.o.o. Podgorica i civilnog društva, uključujući i medije, sa glavnim ciljem poboljšanja vidljivosti Projekta.

Pregled prethodnih aktivnosti (kraj 2019. godine)

U toku 2019. godine završene su sve pripremne aktivnosti koje su omogućile potpisivanje ugovora i početak aktivnosti vezano za komponentu 4 koja se odnosi na izgradnju primarnog kolektora. Vezano za komponentu 5, koja se odnosi na izgradnju pješačkog mosta sa desne na lijevu stranu rijeke Morače, u izvještajnoj godini, otpočet je tenderski postupak i okončana je predkvalifikacija. Rok za podnošenje ponuda bio je do 14.02.2020, nakon čega slijedi priprema i podnošenje izvještaja o ocjeni tendera.

U toku 2019. godine sprovodile su se aktivnosti na realizaciji komponenata 1,2 i 3, odnosno izgradnje Postrojenja za tretman otpadnih voda, Postrojenja za tretman mulja i Postrojenja za spaljivanje mulja, koje su se ogledale kroz okončanje procedure predkvalifikacije. Rok za podnošenje ponuda od strane ponuđača je 05.02.2020. godine, što znači da će u prvoj polovini 2020. godine biti završen tenderski period, a u drugoj polovini godine se očekuje potpisivanje ugovora sa izvođačem za projektovanje i izgradnju. Istovremeno sprovodila se kvalifikaciona procedura, tj. raspisan je javni poziv za Komponentu 6 - proširenje kanalizacione mreže, u dužini od oko 18,5 km, gdje je rok podnošenje ponuda bio 24.01.2020.godine.

Ovaj najvažniji kapitalni projekat uveliko je ušao u proces implementacije sa ciljem da u toku naredne godine realizacija po svim komponentama bude započeta na području Glavnog grada.

Izgradnja sekundarne kolektorske mreže fekalne kanalizacije na području Glavnog grada Podgorice

Značajna finansijska sredstva poslednjih godina su uložena u izgradnju sekundarne kolektorske mreže fekalne kanalizacije gdje postoje primarni kolektori. Cilj Projekta izgradnje sekundarne kolektorske mreže fekalne kanalizacije na području Glavnog grada Podgorice je širenje kanalizacione mreže i njena potpuna valorizacija priključenjem krajnjih korisnika, kako bi se isključio iz upotrebe što veći broj septičkih jama, što za posljedicu treba da ima sprečavanje zagađenja podzemnih voda.

Realizovanim radovima u 2014. godini, u dužini 17-20 km, pokriven je veći dio saobraćajnica u naseljima gdje su već izgrađeni primarni kolektori i to: Zagorič, Masline, Murtovina, Stara Zlatica, Vrela Ribnička, Konik, Drač i dr, u vrijednosti od oko 2,4 mil eura.

Sa izgradnjom sekundarne kanalizacione mreže nastavilo se i u 2015 i 2016. godini za pojedine preostale ulice u naseljima na teritoriji Glavnog grada. Sredstva za finansiranje su obezbijeđena iz Budžeta Glavnog grada i „ViK“ d.o.o. Podgorica u iznosu od oko 1,1 €.

U 2017. godini nastavilo se takođe sa izgradnjom kanalizacione mreže, prvenstveno sekundarnih kolektora, radi priključenja što većeg broja korisnika. U 2017. godini završeni su radovi u ulicama Luke Boljevića, III Sandžačke, Vuka Mandušića, Geteove, Slavonske, Danilovgradske, Hercegnovske, Andrijevičke i Dragoljuba Milačića, u vrijednosti od oko 242.000,00 €.

U 2018. godini otpočeli su radovi na izgradnji fekalne kanalizacije u dužini od oko 8 km (preko 25 ulica), za neselja Zagorič, Zlatica, Momišići, Konik 2, Vrela ribnička, Masline, Murtovina, Gornja Gorica. Sa radovima se nastavilo i u 2019. godini gdje je realizovalo oko 300.000,00 €. Ovi radovi predstavljaju uvod u početak realizacije velikog projekta – Postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda, a istim se rješavaju primarne potrebe građana kroz priključenje na fekalnu kanalizaciju.

3.4 Atmosferska kanalizacija

Društvo je zaduženo za održavanje ulične mreže i kolektora atmosferske kanalizacije. Prema procjenama, dužina atmosferske kanalizacije je oko 170 km.

Do sada je snimljeno i katastarski odradjeno 150.200m mreže atmosferske kanalizacije, 7.177 slivnika i 727 šahtova atmosferske kanalizacije, od čega je u izvještajnom periodu katastarski obrađeno 9.302m, 571 slivnik i 20 šahti atmosferske kanalizacije.

Održavanje atmosferske kanalizacije

DOO "Vodovod i kanalizacija" Podgorica specijalizovanim vozilima vrši održavanje sistema atmosferske kanalizacije. Ovo Društvo dobilo je na održavanje, tokom 2003. godine sistem atmosferske kanalizacije, i u skladu sa tim vrši se redovno ispiranje i otčepljavanje atmosferskih kolektora, kao i njihova registracija kroz katastar instalacija.

Tabela br.10: Aktivnosti na tekućem održavanju atmosferske mreže u 2019. god.

R.b.	Opis pozicije	Jed.mj	Ostvareno
1.	Ispiranje, otčepljavanje i pročišćavanje postojeće atmosferske kanalizacije pomoću visokopritisne autocistijerne	m	15.127
2.	Ručno čišćenje slivničkih šahtova na kanizacionoj primarnoj i sekundarnoj mreži sa odvozom materijala na deponiju	kom.	585
3.	Rekonstrukcija i otklanjanje kvarova na mreži i objektima mreže	kom.	-
4.	Geodetsko snimanje identifikovane trase primarne i sekundarne atmosferske kanalizacione mreže i objekata na njoj	m	7.113,5
5.	Pročišćavanje i crpljenje akumulirane kišnice sa saobraćajnice i iz postojeće atmosferske kanalizacije pomoću fekalne autocistijerne	ture	340

4. DOPUNSKA DJELATNOST DRUŠTVA

U izvještajnom periodu Društvo je za potrebe realizacije više značajnih projekata vezanih za vodovodnu i kanalizacionu infrastrukturu, uradilo sledeću projektnu dokumentaciju:

1. Glavni projekat fekalne kanalizacije za ulicu Velimira Stojanovića – Zagorič;
2. Glavni projekat priključenja fekalne kanalizacije za UP 54, 55, 58, 59, 60, 62 i 63 u zahvatu DUP-a "Zabjelo - Ljubović";
3. Glavni projekat fekalne kanalizacije u naselju Park šuma – Zagorič;
4. Projekat atmosferske kanalizacije za ul. Arhonta Petra u naselju Donja Gorica;
5. Glavni projekat rekonstrukcije sekundarne mreže za selo Briđe u Lješanskoj nahiji;
6. Projekat rekonstrukcije postojeće vodovodne mreže u krugu KBC-a;
7. Glavni projekat fekalne kanalizacije za priključenje objekata iz Park šume Zagorič u zahvatu PUP-a Podgorice;
8. Glavni projekat rekonstrukcije primarne vodovodne mreže u Lješanskoj nahiji na dijelu od Bigora do Brežina;
9. Glavni projekat rekonstrukcije magistralnog puta M-18 na dionici od ulice Branka Deletića do Komanskog mosta – hidrotehnika;
10. Glavni projekat rekonstrukcije sekundarne vodovodne mreže za sela Bigor i Brežine u Lješanskoj nahiji;
11. Glavni projekat odvođenja atmosferskih voda u dvorištu i ispred ulaza u dvorište OŠ „Radojica Perović“;
12. Glavni projekat rezervoara na Kakarickoj gori – konstrukcija i hidrotehnika;
13. Glavni projekat atmosferske kanalizacije u ulici "Velimira Stojanovića" u naselju Zagorič;
14. Glavni projekat fekalne kanalizacije za ulicu "Nikca od Rovina" u zahvatu DUP-a Momišići;
15. Glavni projekat potisnog cjevovoda i pumpne stanice za naselje Kakaricka gora zapadni dio;
16. Glavni projekat vodosnadbijevanja Lješanske nahije od vodoizvorišta Kaluđerovo oko do rezervoara Kažića glava;
17. Glavni projekat vodovoda za naselje Obzovica, Opština Cetinje;
18. Glavni projekat priključenja bočnog kraka u RO6419 kolektora fekalne kanalizacije u Mosorskoj ulici u zahvatu DUP-a "Murtočina";
19. Glavni projekat priključenja fekalne kanalizacije i rekonstrukcije vodovoda u ulici "Stefan Mitrov Ljubiše" u zahvatu DUP-a "Ibričevina";
20. Glavni projekat fekalne kanalizacije bočnog kraka u ulici "Vasa Bracanov" u zahvatu DUP-a "Murtočina";
21. Glavni projekat priključenja stambenih objekata na kolektor fekalne kanalizacije u Piperskoj ulici u zahvatu DUP-a „Zagorič 3 i 4“;
22. Glavni projekat atmosferske kanalizacije u dijelu Sarajevske ulice u zahvatu DUP-a „Prvoborac“;
23. Glavni projekat tranzitnog cjevovoda DN250 duž Bulevara Vilija Branta u naselju Zlatica.

U toku je izrada sledeće **projektne dokumentacije**:

1. Projekat pumpne stanice za drugu visinsku zonu u naselju Omerbožovići.
2. Glavni projekat tranzitnog cjevovoda za selo Kupusci u Kučima.
3. Glavni projekat izmještanja vodovoda AC C DN200 u dijelu Piperske ulice, u naselju Zagorič.

U sledećoj tabeli prikazane su ostale dopunske djelatnosti ovog Društva.

Tabela br.11: Aktivnosti na pružanju ostalih dopunskih usluga

R.b.	Opis	Broj izvršenih predmeta
1.	Vodovodni priključci	1.120
2.	Tehnički uslovi priklj. na vodovod i kanalizaciju	836
3.	Tehnički uslovi priključenja na fekalnu kanalizaciju	49
4.	Saglasnost na projektnu dokumentaciju	297
5.	Upis nelegalnih potrošača – fizička lica	161
6.	Katastar instalacija	9
7.	Ostale usluge (bespravno utrošena voda)	4
	Ukupno	2.476

Ekipa za detekciju kvarova je u periodu od 1.01. -31.12.2019. godine, locirala 131 kvar, od toga za fizička lica 58 kvarova i za pravna lica 73.

U izvještajnom periodu, izvršena je zamjena 1.081 vodomjera (219 vodomjer sektor pravnih lica i 862 vodomjera sektor fizičkih lica), kao i zamjena: 2.194 komada ventila, 1.513 komada holendera i 1.508 komada gumica. Ugrađena su i 593 magnetna ventila (potrošačima iz kategorije domaćinstva – kolektivno stanovanje).

5. PROBLEMATIKA SEOSKIH VODOVODA

Tokom 2019. godine, Društvo je na seoskom području najviše aktivnosti izvodilo na području Lješanske nahije. Izvodili su se radovi na rekonstrukciji sekundarne vodovodne mreže u selima Bigor i Brežine kao i rekonstrukcija magistralnog cjevovoda, ukupne vrijednosti 227.928,10 €, u ukupnoj dužini od 7 km. Takođe, u toku je i realizacija radova na izgradnji oko 4,5 km primarnih cjevovoda na dionici izvorište „Kaluđerovo oko“ - Kamenica, vrijednosti 273.785,06 €.

Na području Komana u izvještajnoj godini je realizovano 55.136,71 €, a radovi su se odnosili na rekonstrukciju stare i izgradnju nove vodovodne mreže, instalaterske radove i opremanju pumnih stanica.

U selu Koći su završeni radovi na izgradnji rezervoara, kapaciteta 50 m³, kao i instalaterski radovi na formiranju vodovodne mreže i opremanju prepumpne stanice i zatvaračnice u vrijednosti 42.289,60€.

Na području Pipera (sela Baći, Podpeći, Zavala, Cerovica, Gole strane) izvođeni su radovi na formiranju i izgradnji sekundarne vodovodne mreže u ukupnoj vrijednosti 40.038,86 €.

Društvo redovno izmiruje obavezu po osnovu preuzetog duga za utrošenu električnu energiju za seoske vodovode. Zaključno sa decembrom 2019. godine, na ime ovog duga, plaćeno je 164.513,92 €. Navedeno i pored svih drugih problema vezano za seosko područje, dovoljno govori o tome koliko funkcionisanje seoskih vodovodnih sistema opterećuje kompletno funkcionisanje Društva u cjelini. Iz tog razloga je potrebno vršiti permanentno ulaganje sa ciljem dovođenja seoskih vodovoda u okvire rentabilnog poslovanja, a to sve treba biti zajednički cilj nadležnog Ministarstva, Glavnog grada i ovog Društva.

Društvo u kontinuitetu preduzima aktivnosti na poboljšanju tehničkih parametara svih seoskih vodovoda na području Glavnog grada. To podrazumijeva rekonstrukciju postojećih kapaciteta i optimizaciju kompletnih vodovodnih sistema, sa posebnom pažnjom na sanitarni aspekt tj. kvalitet vode.

Kao najveći problem ističe se Lješanski vodovod, pa je u narednom periodu planirano da se nastave aktivnosti na izgradnji vodovodnog sistema u Lješanskoj nahiji u iznosu oko 350.000,00 €.

Svjesni primarne potrebe stanovništva sa ovog područja, smatramo da vodovodi prvenstveno moraju biti dovedeni u tehnički ispravno stanje. Stoga, pomenute aktivnosti Društva su usmjerene na revitalizaciju postojeće infrastrukture na seoskom području.

Problemi koji su ustanovljeni i koje je neophodno riješiti su sledeći:

- postoji validna dokumentacija samo za pojedine sisteme;
- moraju se uraditi kompletni katastri vodovodnih instalacija i elektro instalacija;
- obzirom na godine izgradnje predmetnih cjevovoda pretpostaka je da je većina izgrađena od azbest cementnih cijevi, koje su ugrađene prije 30 i više godina, zbog čega će se pojedine dionice ili čak i cijeli cjevovodi morati zamijeniti novim;
- na osnovu izvršenog snimanja postojećih crpnih stanica i kaptaža potrebno je donijeti zaključke o rekonstrukciji vodnih objekata, zamjeni pumpnih agregata, motora, elektronike i automatike;
- atesti o radnim i zaštitnim uzemljenjima, ugrađenim materijalima i sl.;
- dokumentacija o tehničkom prijemu objekata i upotrebne dozvole,
- dokumentacija o ugrađenoj elektronici, automatici, motorima i crpnim agregatima.

6. PREGLED INVESTICIONIH AKTIVNOSTI

Tokom 2019. godine Društvo je uspjelo da realizuje značajne investicije u cilju unapređenja i proširenja hidrotehničke infrastrukture. Od realizovanih investicija izdvajamo sledeće:

- Na teritoriji opštine u okviru Glavnog grada – Golubovci realizovano je 192.932,22 € radova koji su obuhvatali izgradnju nove vodovodne mreže za naselje Berislavci, kao i izgradnja vodovoda i instalaterske radove u naseljima Mojanovići i Mataguži.
- Za izgradnju nove i rekonstrukciju postojeće vodovodne mreže na području Glavnog grada utrošeno je 322.466,85 €. Najveći dio sredstava, u iznosu 175.334,81 €, utrošen je za realizaciju pilot projekta za smanjenje gubitaka na dijelu vodovodnog sistema Podgorice. Projekat obuhvata ugradnju mjerne opreme, sakupljanje i analizu podataka vezanih za gubitke na vodovodnom sistemu sa ciljem donošenja seta mjera za otklanjanje istih. Oblast koja je obuhvaćena pilot projektom odnosi se na područje Donje i Gornje Gorice, Donjih Kokota, kao i naselja Beri, Farmaci, Lekići i Grbavci. Ostale aktivnosti su se odnosile na radove na izgradnji vodovodne mreže, zamjenu cjevovoda, prespajanju potrošača u naseljima Vranići, Masline, Donja Gorica i dr.
- Na području Kakaricke gore izvedeni su radovi na izgradnji rezervoara i glavnog cjevovoda sa pumpnom stanicom, u vrijednosti 252.082,82 €.
- Na području Opštine Tuzi utrošeno je 48.029,41€, a radovi su se odnosili na izgradnju vodovodne mreže u naseljima Vuksanlekići, Hoti, Spinja i Skorać; izgradnju nove vodovodne mreže u naselju Karabuško polje; izgradnju gradske vodovodne mreže u naselju Milješ.
- Na području Glavnog grada realizovano je 296.746,26 € za radove na izgradnji fekalne i atmosferske kanalizacije. Fekalna kanalizacija izvođena je u naseljima Zlatica, Zagorič, Doljani, Konik, Zabjelo i dr.
- Ostale investicije i projektna dokumentacija prikazane su u tabelarnom pregledu.

Investicione aktivnosti realizovane u 2019. godini

Tabela br.12

R.br.	Naziv	Izvođač radova	Broj ugovora	Vrijednost investicije	Ukupno realizovano	Ostaje za realizaciju	Izvori finansiranja
1	Servisiranje tri pumpna agregata na CS "Mareza 1"	KMN Servis doo Herceg Novi	8817 od 15.04.2019.	14.989,32	14.989,32	0,00	"ViK"d.o.o. Podgorica
2	Zamjena frekventnog regulatora na CS "Mareza 1"	CMC Group doo Herceg Novi	15524 od 25.06.2019.	14.999,00	14.999,00	0,00	"ViK"d.o.o. Podgorica
3	Servisiranje dva pumpna agregata na CS "Mareza 1"	KMN Servis doo Herceg Novi	28713 od 18.10.2019.	9.920,28	9.920,28	0,00	"ViK"d.o.o. Podgorica
	Ukupno			39.908,60	39.908,60	0,00	
I	Radovi na rekonstrukciji i izgradnji vodovodne mreže na teritoriji Glavnog grada						
1	Izvođenje radova na sanaciji trotoara i prilazne staze individualne stambene zgrade u Ul."V.M.Petrovića br.8"	"F.E.R.C" doo Podgorica	2271 od 06.02.2019.	1.546,05	1.546,05	0,00	"ViK"d.o.o. Podgorica
2	Izvođenje radova na formiranju cjevovoda PEVG DN 63mm u naselju Stara Zlatica	"ViK" d.o.o. Podgorica	2408 od 07.02.2019.	1.541,75	1.541,75	0,00	"ViK"d.o.o. Podgorica
3	Izvođenje radova na izmještanju vodomjera za tri potrošača iz objekta, u vodomjernom šahtu koji se nalazi na javnoj površini	"ViK" d.o.o. Podgorica	2409 od 07.02.2019.	1.962,94	1.962,94	0,00	"ViK"d.o.o. Podgorica

4	Izvođenje radova na formiranju cjevovoda PEVG DN 90mm i prespajanju potrošača na novoizgrađeni cjevovod u Ul. Dalmatinskoj – 18 jula	"ViK" d.o.o. Podgorica	2413 od 07.02.2019.	4.187,69	4.187,69	0,00	"ViK"d.o.o. Podgorica
5	Izvođenje instalaterskih radova na formiranju cjevovoda PEVG DN 63mm u naselju Park šuma - Zagorič	"ViK" d.o.o. Podgorica	2412 od 07.02.2019.	420,50	420,50	0,00	"ViK"d.o.o. Podgorica
6	Izvođenje gradske vodovodne mreže sa prespajanjem potrošača na novoizgrađeni cjevovod i opremanje sa puštanjem u rad pumpnog postrojenja "Mosor" u naselju Doljani	"ViK" d.o.o. Podgorica	6611 od 25.03.2019.	19.067,26	19.067,26	0,00	"ViK"d.o.o. Podgorica
7	Izvođenje radova na rekonstrukciji vodovodne mreže za Staru bolnicu u Podgorici	"ViK" d.o.o. Podgorica	13687 od 06.06.2019.	4.642,78	4.642,78	0,00	"ViK"d.o.o. Podgorica
8	Izvođenje radova na prespajanju potrošača na novoizgrađeni cjevovod PEVG DN 75mm u Ulici Geteovoj	"ViK" d.o.o. Podgorica	13613 od 05.06.2019.	1.375,28	1.375,28	0,00	"ViK"d.o.o. Podgorica
9	Izvođenje instalaterskih radova na izmještanju vodovodne mreže i prespajanju potrošača na novi cjevovod ductil DN300 mm u naselju Donja Gorica	"ViK" d.o.o. Podgorica	12021 od 24.05.2019.	24.045,15	24.045,15	0,00	"ViK"d.o.o. Podgorica
10	Izvođenje radova na formiranju cjevovoda PEVG DN 63mm u Ulici Džona Džeksona	"ViK" d.o.o. Podgorica	17988 od 11.07.2019.	1.139,42	1.139,42	0,00	"ViK"d.o.o. Podgorica

11	Izvođenje instalaterskih radova na zamjeni postojećeg cjevovoda AC "C" fi 150mm novim cjevovodom PEVG DN 150mm u Ulici Dunavskoj	"ViK" d.o.o. Podgorica	26517 od 17.10.2019.	9.471,87	9.471,87	0,00	"ViK"d.o.o. Podgorica
12	Izvođenje instalaterkih radova na izgradnji sistema za zalivanje zelenih površina na Bulevaru kroz naselje Donja Gorica	"ViK" d.o.o. Podgorica	37508 od 19.12.2019.	26.938,60	26.938,60	0,00	Budžet Glavnog grada
13	Spajanje privremenih montažnih objekata na gradsku vodovodnu mrežu na Trgu nezavisnosti	"ViK" d.o.o. Podgorica	37143 od 17.12.2019.	1.336,40	1.336,40	0,00	Budžet Glavnog grada
14	Izrada pilot projekta optimizacije procesa upravljanje infrastrukturuom za snabdijevanje vodom namijenjenom za ljudsku potrošnju u cilju smanjenja gubitaka na hidro-tehničkoj infrastrukturi na području Glavnog grada Podgorice	Petrol DD Ljubljana	28428 od 16.10.2019.	60.121,03	60.121,03	0,00	Budžet Glavnog grada
15	Nabavka, isporuka, ugradnja i puštanje u rad mjerno- regulacione opreme u zonama DMA 1 i DMA 2	Simens doo Podgorica	28453 od 16.10.2019.	115.213,78	115.213,78	0,00	Budžet Glavnog grada
16	Izvođenje radova na izmiještanju vodomjera potrošača u šahtove koji se nalaze na javnoj površini u Ulici Stefana Mitrova Ljubiše	"ViK" d.o.o. Podgorica	39185 od 31.12.2019.	960,00	960,00	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
17	Izvođenje instalaterskih radova na formiranju vodovodne mreže i vodovodnih čvorova u naselju Vranići	"ViK" d.o.o. Podgorica	39183 od 31.12.2019.	31.627,41	31.627,41	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica

18	Izvođenje radova na formiranju cjevovoda PEVG DN 90mm sa prespajanjem potrošača sa postojećeg pocinčanog cjevovoda u Ulici Vasa Bracanova	"ViK" d.o.o. Podgorica	39186 od 31.12.2019.	13.623,64	13.623,64	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
19	Izvođenje instalaterskih radova za izmještanje tranzitnog cjevovoda DN 300mm ispred Hotela City na UP 1, KO Podgorica III u zahvatu DUP-a "Pobražje - zona 3"- izmjene i dopune u Podgorici	"ViK" d.o.o. Podgorica	2575 od 24.01.2019.	30.003,17	30.003,17	0,00	UTIP "CRNA GORA AD" Podgorica
20	Izvođenje radova na formiranju cjevovoda PEVG DN 63 za priključenje objekata na UP 108 blok 1, u zahvatu DUP-a "Zagorič 3 i 4"	"ViK" d.o.o. Podgorica	14606 od 14.06.2019.	3.245,30	3.245,30	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
	Ukupno I			352.470,02	352.470,02	0,00	
II	Izgradnja vodovodne mreže na prigradskom području Glavnog grada						
1	Izvođenje radova na izgradnji rezervoara u naselju Kakricka gora	Indel Inženjering doo Podgorica	18868 od 22.07.2019.	165.565,87	166.975,60	0,00	Budžet Glavnog grada
2	Izvođenje radova na izgradnja glavnog cjevovoda sa pumpnom stanicom na Kakarickoj gori	AG Infoplan doo Nikšić	21684 od 18.08.2019.	84.623,00	84.623,00	0,00	Budžet Glavnog grada
3	Izvođenje instalaterskih radova na ugradnji pumpnog agregata u objektu prepumpne stanice u naselju Kakricka gora	"ViK" d.o.o. Podgorica	30479 od 31.10.2019.	484,22	484,22	0,00	"ViK"d.o.o. Podgorica
	Ukupno II			250.673,09	252.082,82	0,00	

III	Rekonstrukcija i izgradnja vodovodne mreže u opštini u okviru Glavnog grada - Golubovci						
1	Izgradnja vodovoda u Berislavcima, opština u okviru Glavnog grada Golubovci	Artek doo Podgorica	17441 od 08.07.2019.	175.699,87	175.699,87	0,00	Budžet opštine u okviru Glavnog grada - Golubovci i Direkcija za javne radove
2	Nabavka materijala za opštinu u okviru Glavnog grada Golubovci	"ViK" d.o.o. Podgorica	27839 od 10.10.2019.	1.006,12	1.006,12	0,00	"ViK"d.o.o. Podgorica
3	Izgradnja vodovoda u naselju Mojanovići, opština u okviru Glavnog grada Golubovci	"ViK" d.o.o. Podgorica	37973 od 23.12.2019.	6.744,79	6.744,79	0,00	Budžet opštine u okviru Glavnog grada – Golubovci
4	Izvođenje instalaterskih radova na formiranju cjevovoda PEVG DN 63mm u naselju Mojanovići i ispušt u naselju Jankovića guvno - opština u okviru Glavnog grada Golubovci	"ViK" d.o.o. Podgorica	39187 od 31.12.2019.	1.246,68	1.246,68	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
5	Izvođenje instalaterskih radova na izgradnji cjevovoda PEVG DN 90mm sa formiranjem vodovodnih čvorova u naselju Mataguži II faza -opština u okviru Glavnog grada Golubovci	"ViK" d.o.o. Podgorica	25452 od 23.09.2019.	8.234,76	8.234,76	0,00	Budžet opštine u okviru Glavnog grada – Golubovci
	Ukupno III			192.932,22	192.932,22	0,00	

3	Izvođenje radova na rekonstrukciji sekundarne vodovodne mreže u selima Bigor i Brežine	AG Infoplan doo Nikšić	14709 od 17.06.2019.	109.042,11	109.042,11	0,00	Budžet Glavnog grada
4	Izvođenje radova na rekonstrukciji magistralnog cjevovoda u Lješanskoj nahiji	AG Infoplan doo Nikšić	10531 od 08.05.2019.	118.885,99	118.885,99	0,00	Budžet Glavnog grada
5	Izgradnja vodovodnog sistema za područje Donje i Gornje Lješanske nahije koja se snabdijeva sa izvorišta Kaluđerovo oko	Inženjering put doo Podgorica	28365 od 15.10.2019.	273.785,06	0,00	273.785,06	Ministarstvo poljoprivrede i održivog razvoja
6	Izgradnja rezervoara, kapaciteta 50 m³ u selu Koči-Kuči	Koja Company doo Tuzi	7938 od 05.04.2019.	19.856,52	19.856,52	0,00	"ViK"d.o.o. Podgorica
7	Izvođenje instalaterskih radova na formiranju vodovodne mreže i opremanju prepumpne stanice i zatvaračnice u selu Koči- Kuči	"ViK" d.o.o. Podgorica	27446 od 08.10.2019.	21.029,49	21.029,49	0,00	"ViK"d.o.o. Podgorica
8	Izvođenje radova na vodovodnom priključku u OŠ "Savo Kažić" na Barutanu	"ViK" d.o.o. Podgorica	26428 od 30.09.2019.	2.903,73	2.903,73	0,00	"ViK"d.o.o. Podgorica
9	Nabavka materijala za MZ Komani	"ViK" d.o.o. Podgorica	27620 od 09.10.2019.	466,76	466,76	0,00	"ViK"d.o.o. Podgorica
10	Izvođenje instalaterskih radova na formiranju vodovodne mreže u selima Baći, Podpeći i Zavala - Piperi	"ViK" d.o.o. Podgorica	26970 od 03.10.2019.	7.632,67	7.632,67	0,00	"ViK"d.o.o. Podgorica
11	Izvođenje radova na izgradnji cjevovoda PEVG DN 63mm i DN 25mm u selu Cerovica - Piperi	"ViK" d.o.o. Podgorica	17796 od 10.07.2019.	2.412,98	2.412,98	0,00	"ViK"d.o.o. Podgorica

12	Izvođenje instalaterskih radova na ugradnji pumpnog agregata u objektima prepumpnih stanica Laske rele i Viline grede u Komanima	"ViK" d.o.o. Podgorica	30480 od 31.10.2019.	2.458,55	2.458,55	0,00	"ViK"d.o.o. Podgorica
13	Izvođenje instalaterskih radova na izgradnji vodovodne mreže u selima Gornji Crnci i Gole strane - Piperi	"ViK" d.o.o. Podgorica	34488 od 29.11.2019.	29.993,21	29.993,21	0,00	Budžet Glavnog grada
14	Nabavka materijala za selo Trmanje	"ViK" d.o.o. Podgorica	36627 od 13.12.2019.	316,00	316,00	0,00	"ViK"d.o.o. Podgorica
15	Izvođenje radova na rekonstrukciju sekundarne vodovodne mreže u selu Baloči - Komani	"ViK" d.o.o. Podgorica	39181 od 31.12.2019.	26.876,17	26.876,17	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
16	Izvođenje instalaterskih radova na formiranju vodovodne mreže u selu Koči - Kuči	"ViK" d.o.o. Podgorica	39182 od 31.12.2019.	1.403,59	1.403,59	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
	Ukupno V			642.398,06	368.613,00	273.785,06	
VI	Izgradnja sekundarne kanalizacione mreže						
1	Izgradnja kolektora kanalizacije u ulicama: Miodraga Bulatovića, Vojislava Grujića, Hajduka Veljka, Dositeja Obradovića i Kragujevačkoj ulici u zahvatu DUP-a "Konik - Stari aerodrom"	"ViK" d.o.o. Podgorica	13258 od 03.06.2019.	59.711,37	59.711,37	0,00	Budžet Glavnog grada
2	Izvedeni radovi na sanaciji kanizacionih cijevi fi 200 u ulicama Čamila Sijarića i Vukice Mitrović, kao i radovi u kraku Ulice Radosava Burića	"ViK" d.o.o. Podgorica	14277 od 12.06.2019.	11.725,39	11.725,39	0,00	"ViK"d.o.o. Podgorica

3	Izgradnja fekalne kanalizacije u Ulici Velimira Stojanovića, naselje Zagorič	Cijevna Commerce doo Podgorica	7939 od 05.04.2019.	29.500,52	29.500,51	0,00	Budžet Glavnog grada
4	Izgradnja kolektora atmosferske kanalizacije u Ulici Velimira Stojanovića, naselje Zagorič	"ViK" d.o.o. Podgorica	20400 od 05.08.2019.	16.821,81	16.821,81	0,00	Budžet Glavnog grada
5	Izgradnja atmosferske kanalizacije u dvorištu OŠ "Radojica Perović"	"ViK" d.o.o. Podgorica	27583 od 09.10.2019.	7.220,47	7.220,47	0,00	Budžet Glavnog grada
6	Izgradnja fekalne kanalizacije za bočne krake 1 i 2 u Orjenskoj ulici, naselje Murtočina	Cijevna Commerce doo Podgorica	13213 od 31.05.2019.	27.714,17	27.611,50	0,00	Budžet Glavnog grada
7	Izgradnja atmosferske kanalizacije u dvorištu vrtića u Maslinama (dio Sarajevske ulice)	"ViK" d.o.o. Podgorica	28958 od 21.10.2019.	7.909,48	7.909,48	0,00	Budžet Glavnog grada
8	Izgradnja fekalne kanalizacije u Park šumi Zagorič	"ViK" d.o.o. Podgorica	28955 od 21.10.2019.	6.505,34	6.505,34	0,00	Budžet Glavnog grada
9	Izgradnja fekalne kanalizacije - krak Ulice Vasa Bračanova	"ViK" d.o.o. Podgorica	29171 od 22.10.2019.	18.908,59	18.908,59	0,00	Budžet Glavnog grada
10	Izvođenje fekalne kanalizacije za vrtić "Jelena Četković" na Koniku	"ViK" d.o.o. Podgorica	30583 od 01.11.2019.	12.143,26	12.143,26	0,00	Budžet Glavnog grada
11	Izgradnja atmosferske kanalizacije za uređenje lokacije u Ulici Oktobarske revolucije u Podgorici	"ViK" d.o.o. Podgorica	34129/1 od 27.11.2019.	6.601,14	6.601,14	0,00	Budžet Glavnog grada

12	Izgradnja fekalne kanalizacije u dijelu Ulice Nikole Kopernika i atmosferske kanalizacije na parkingu stambene zgrade na Zabjelu	"ViK" d.o.o. Podgorica	37511 od 19.12.2019.	4.431,26	4.431,26	0,00	Budžet Glavnog grada
13	Radovi na izgradnji fekalne kanalizacije u Ulici Stefana Mitrova Ljubiše	AG Infoplan doo Nikšić	31312 od 07.11.2019.	49.839,43	49.839,43	0,00	Budžet Glavnog grada
14	Izgradnja fekalne kanalizacije za bočni krak Mosorske ulice u naselju Doljani - Podgorica	"ViK" d.o.o. Podgorica	37514 od 19.12.2019.	19.706,53	12.056,83	7.649,70	Budžet Glavnog grada
15	Izvođenje kolektora fekalne kanalizacije prečnika 160mm i priključaka objekata na fekalnu kanalizaciju u bočnim krakovima na Ulicu Vasa Bračanova, Park šumi Zagorič, Doljanim i Ulice Nikole Kopernika na području Glavnog grada	"ViK" d.o.o. Podgorica	39052 od 30.12.2019.	25.759,88	25.759,88	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
16	Izvođenje radova na izgradnji kolektora kanalizacije u Ulici Miladina Popovića - Zabjelo	Kažex doo Podgorica	35127 od 04.12.2019.	29.695,76	0,00	29.695,76	Budžet Glavnog grada
	Ukupno VI			334.194,40	296.746,26	37.448,14	
VII	Održavanje i nabavka djelova za informacioni integralni sistem						
1	Nabavka usluge laserske štampe varijabilnih podataka na predštampanom obrascu i dostava računa u Podgorici, Tuzima i Golubovcima	Pošta Crne Gore	4138 od 28.02.2019.	133.918,20	122.758,35	11.159,85	"ViK" d.o.o. Podgorica

2	Usluge održavanje i nadogradnja Yokogawa SCADA sistema	Elkon doo Podgorica	23843 od 27.11.2018.	39.899,99	33.249,90	6.650,09	"ViK" d.o.o. Podgorica
3	Godišnje održavanje integralnog informacionog sistema u pet osnovnih komponenti sistema: dominus, utilitas, sapiens, libris, officious	ASW Inženjering doo Beograd	9466 od 19.04.2019.	24.393,60	18.295,20	6.098,40	"ViK" d.o.o. Podgorica
4	Nabavka servera i komunikacione opreme	G Tech doo Podgorica	23779 od 10.09.2019.	81.898,85	81.898,85	0,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
	Ukupno VII			280.110,64	256.202,30	23.908,34	
	UKUPNO			2.140.716,44	1.806.984,63	335.141,54	

Tabela br.13: Pregled projektne dokumentacije za 2019. godinu

R.b.	Naziv	Investiciona vrijednost objekta	Vrijednost izrade projektne dokument.	Ukupno realizovano	Finansijer
1	Projekat pumpne stanice za drugu visinsku zonu u naselju Omerbožovići - Tuzi	Izrada u toku			"ViK" d.o.o. Podgorica
2	Glavni projekat tranzitnog cjevovoda za selo Kupusci u Kučima	Izrada u toku			"ViK" d.o.o. Podgorica

3	Glavni projekat izmiještanja vodovoda AC DN200 u dijelu Piperske lice u naselju Zagorič, u Podgorici	Izrada u toku			"ViK" d.o.o. Podgorica
4	Glavni projekat rekonstrukcije sekundarne mreže za selo Briđe u Lješanskoj nahiji, Podgorica	106.448,41	1.000,00	1.000,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
5	Glavni projekat fekalne kanalizacije za ul. Velimira Stojanovića u naselju Zagorič u Podgorici	42.553,40	700,00	700,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
6	Glavni projekat priključenja fekalne kanalizacije za UP 54,55,58,59,60,62 i 63 u zahvatu DUP-a „Zabjelo-Ljubović“ u Podgorici	12.536,09	700,00	700,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
7	Glavni projekat fekalne kanalizacije u naselju Park šuma Zagorič u Podgorici	7.796,09	500,00	500,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
8	Projekat atmosferske kanalizacije za ul. Arhonta Petra u naselju Donja Gorica, u Podgorici	39.927,83	700,00	700,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
9	Projekat rekonstrukcije postojeće vodovodne mreže u krugu KBC-a	4.841,62	500,00	500,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
10	Glavni projekat rekonstrukcije primarne vodovodne mreže za sela Bigor i Brežine u Lješanskoj nahiji, Podgorica	121.445,32	1.000,00	1.000,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
11	Glavni projekat rekonstrukcije sekundarne vodovodne mreže za sela Bigor i Brežine u Lješanskoj nahiji, Podgorica	109.997,38	1.000,00	1.000,00	"ViK" d.o.o. Podgorica

12	Glavni projekat odvođenja atmosferskih voda u dvorištu i ispred ulaza u dvorište OŠ „Radojica Perović“ u Podgorici	38.956,38	700,00	700,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
13	Glavni projekat rezervoara na Kakrickoj gori - konstrukcija I hidrotehnika	193.694,06	1.200,00	1.200,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
14	Glavni projekat atmosferske kanalizacije za ul. Velimira Stojanovića u naselju Zagorič u Podgorici	42.553,40	700,00	700,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
15	Glavni projekat rekonstrukcije magistralnog puta M-18 na dionici od ul. Branka Deletića do Komanskog mosta-atmosferska kanalizacija	2.624.112,31	5.000,00	5.000,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
16	Glavni projekat fekalne kanalizacije za Ulicu Nikca od Rovina u zahvatu DUP-a "Momišići" u Podgorici	38.956,38	500,00	500,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
17	Glavni projekat fekalne kanalizacije za priključenje objekata iz park šume Zagorič u zahvatu PUP-a Podgorice	7.796,09	500,00	500,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
18	Glavni projekat potisnog cjevovoda i pumpne stanice za naselje Kakaricka gora	83.942,00	1.000,00	1.000,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
19	Glavni projekat vodosnabdijevanja Lješanske nahije od vodoizvorišta Kaluđerovo oko do rezervoara Kažića glavica	709.896,40	2.000,00	2.000,00	"ViK" d.o.o. Podgorica

20	Glavni projekat vodovoda za naselje Obzovica, Opština Cetinje	46.030,80	700,00	700,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
21	Glavni projekat priključenja bočnog kraka u RO6419 kolektora fekalne kanalizacije u Mosorskoj ulici u zahvatu DUP-a "Murtovina", u Podgorici	28.289,99	500,00	500,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
22	Glavni projekat fekalne kanalizacije i rekonstrukcije vodovoda u Ulici Stefana Mitrova Ljubiše u zahvatu DUP-a "Ibričevina" u Podgorici	49.294,11	800,00	800,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
23	Glavni projekat fekalne kanalizacije bočnog kraka Ulice Vasa Bracanova u zahvatu DUP-a "Murtovina" u Podgorici	21.276,12	500,00	500,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
24	Glavni projekat priključenja stambenih objekata na kolektor fekalne kanalizacije u Piperskoj ulici u zahvatu DUP-a "Zagorič 3 i 4", u Podgorici	2.221,35	700,00	700,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
25	Glavni projekat atmosferske kanalizacije u dijelu Sarajevske ulice u zahvatu DUP-a "Prvoborac" u Podgorici	7.909,47	500,00	500,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
26	Glavni projekat tranzitnog cjevovoda DN 250 duž Bulevara Vilija Branta u naselju Zlatica u Podgorici	57.718,48	700,00	700,00	"ViK" d.o.o. Podgorica
	UKUPNO	4.398.193,48	22.100,00	22.100,00	

7. PREGLED FINANSIJSKIH POKAZATELJA

7.1. Izvori finansiranja

“Vodovod i kanalizacija” d.o.o. Podgorica, u cjelosti formira prihod realizacijom proizvoda i usluga iz domena svoje djelatnosti (samofinansiranjem).

7.2. Prihodi

Shodno važećim zakonskim propisima, ukupan prihod se formira na bazi fakturisane realizacije tekućeg perioda (poslovni prihodi) i vanrednih prihoda (bez PDV-a). Poslovni prihod na nivou Društva za 2019. godinu iznosi 13.121.215,56 €, vanredni prihod i prihodi od finansiranja 951.092,81 €, što znači da je ukupan prihod 14.072.308,37 €.

Slijedi prikaz ukupnog prihoda po vrsti izvršenih usluga (bez PDV-a), kao i njihovim procentualnim učešćem u ukupnom prihodu.

Tabela br.14: Prihodi

R.b.	Elementi	Ostvareno 2019.god	% učešća
A	Poslovni prihod	13.121.215,56	93,24
1.	Po osnovu prodaje vode i odvođenja otpadnih voda	10.022.312,20	71,22
2.	Po osnovu aktiviranja učinaka i roba	683.685,90	4,86
3.	Po osnovu održavanja atmosferske kanalizacije	141.173,62	1,00
4.	Po osnovu radova i usluga	1.691.309,59	12,02
5.	Ostali poslovni prihodi	582.734,25	4,14
B	Prihodi od finansiranja i vanredni prihodi	951.092,81	6,76
	UKUPAN PRIHOD (A+B)	14.072.308,37	100,00

Najznačajniju stavku svakako predstavljaju poslovni prihodi, koji čine 93,24% ukupnih prihoda, dok prihodi od finansiranja i vanredni prihodi čine 6,76%.

Ako se posmatraju poslovni prihodi pojedinačno, najveći udio čine prihodi od osnovne djelatnosti, tj. od prodaje vode i odvođenja otpadnih voda, koji iznose 10.022.312,20 € odnosno 71,22%. Zatim slijede prihodi po osnovu radova i usluga sa učešćem od 12,02%, a najvećim dijelom se odnose na sredstva iz Budžeta Glavnog grada opredijeljena za unapređenje i razvoj svih hidrotehničkih instalacija, kao i prihode od vodovodnih priključaka, prihode po osnovu

evidentiranja nelegalnih potrošača, prihode po osnovu tehnološke vode, prihode od mehanizacije, prihode od crpljenja septičkih jama fizičkim i pravnim licima i drugih prihoda u manjem iznosu. Što se tiče prihoda od aktiviranja učinaka i robe, isti čine 4,86%, a odnose se na prihode nastale po osnovu upotrebe proizvoda i usluga za sopstvene potrebe, odnosno za izgradnju dugoročne imovine (vodovodne mreže, kanalizacione mreže...). Kao što se vidi iz prethodne tabele oni su u 2019. godini iznosili 683.685,90 €. Ostali poslovni prihodi sa učešćem od 4,14%, odnose se na prihode po osnovu obračunatih refundacija i prihode po osnovu umanjenja odloženih prihoda za iznos amortizacije. Iz Budžeta Glavnog grada za održavanje atmosferske kanalizacije izdvaja se 141.173,62 € (bez PDV-a), što čini 1,00% poslovnih prihoda.

Finansijski i vanredni prihodi čine 6,76% ukupnih prihoda, a odnose se na prihode od kamata poslovanja i banaka i ostale finansijske prihode. Ostali vanredni prihodi odnose na naplaćena otpisana potraživanja, prihode od smanjenja obaveza i dr.

7.3. Rashodi

Ukupni rashodi Društva za period januar - decembar 2019. godine, iznose 13.978.117,24 €.

Slijedi prikaz rashoda ostvarenih u izvještajnom periodu (bez PDV-a), prema vrsti troškova:

Tabela br.15: Rashodi

R.b.	Naziv konta	Ostvareno 2019.god.	% učešća
A	POSLOVNI RASHODI	11.662.589,34	83,43
I	Troškovi materijala i energije	2.418.742,75	17,30
II	Troškovi zarada i naknada	6.687.253,62	47,84
1	Troškovi neto zarada	3.516.766,76	
2	Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade	2.420.432,98	
3	Troškovi naknada	67.254,80	
4	Troškovi ostalih ličnih primanja	682.799,08	
III	Troškovi usluga	987.978,64	7,07
1	Troškovi usluga tekućeg investicionog održavanja	283.439,59	
2	Troškovi transporta i PTT usluga	39.082,47	
3	Troškovi naknada za zahvaćenu i ispuštenu vodu	442.406,02	
4	Troškovi ostalih usluga	223.050,56	
IV	Troškovi amortizacije	1.210.381,01	8,66
V	Nematerijalni troškovi	358.233,32	2,56
B	RASHODI FINANSIRANJA I VANREDNI RASHODI	2.315.527,90	16,57
I	Rashodi finansiranja	191.254,96	1,37
II	Vanredni rashodi	2.124.272,94	15,20
C	UKUPNI RASHODI (A+B)	13.978.117,24	100,00

Analizirajući ukupnu strukturu rashoda, može se vidjeti da najveće učeće otpada na poslovne rashode 83,43%, dok se 16,57% odnosi na rashode finansiranja i vanredne rashode.

Najveće učešće u poslovnim rashodima osim troškova zarada i naknada od zarada, čine troškovi materijala i energije. Ovi troškovi iskazuju nabavku i troškove materijala za izradu, troškove ostalog materijala i troškove goriva i energije. Svakako najveći iznos troškova čine troškovi vodovodnog materijala i troškovi električne energije.

Troškove usluga čine troškovi investicionog održavanja i održavanja osnovnih sredstava, troškovi transportnih usluga, trošak naknade zahvaćenu i ispuštenu vodu i troškovi ostalih usluga.

Troškovi amortizacije iznose 1.210.381,01 €, obračunati shodno Pravilniku o računovodstvu i računovodstvenim politikama br. 9797 od 28.04.2014. godine.

Nematerijalni troškovi odnose se na troškove neproizvodnih usluga, troškove reprezentacije, premije osiguranja, platnog prometa, troškove članarina, rashode za izdavanje licenci, rashode za sudske postupke, troškove sponzorstva i ostale nematerijalne troškove.

Rashodi finansiranja se odnose na troškove kamata po dugoročnim kreditima koje je Društvo podiglo kod Investiciono razvojnog fonda Crne Gore i to po osnovu Ugovora 0102-2214/1 od 12.06.2013. godine za izgradnju sekundarne kanalizacione mreže i proširenja sistema vodosnabdijevanja i po osnovu Ugovora br. 05-13011-6304/1 od 21.12.2015. godine i Aneksa ovog Ugovora br. 05-13011-4673/10 od 04.08.2016. godine za rekonstrukciju crpne stanice »Mareza 1«.

Vanredne rashode najvećim dijelom čine rashodi utuženja fizičkih i pravnih lica i rashodi direktnih otpisa iz ranijih godina (Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva određeno je da se potraživanja starija od tri godine za pravna lica i dvije godine za fizička lica otpisuju), kao i neki vanredni rashodi u manjem obimu.

7.4 Finansijski rezultat

Za period januar - decembar 2019. godine, Društvo je ostvarilo ukupan prihod u iznosu od 14.072.308,37 €, dok ukupni rashodi u istom periodu, iznose 13.978.117,24 €. Nakon pokrića ukupnih rashoda, ostvaren je višak prihoda nad rashodima tj. dobit iz poslovanja (prije oporezivanja) koja iznosi 94.191,13 €, a nakon evidentiranja tekućeg poreza i odloženih poreskih obaveza, neto dobit iznosi 380.481,00 €.

U tabelarnom pregledu, dat je Bilans uspjeha i raspored rezultata poslovanja, upoređen sa planom, kao i sa ostvarenjem za prethodnu godinu.

Tabela br.16: Finansijski rezultat

R.b.	Elementi	Ostvareno 2018	Plan za 2019. godinu	Ostvareno 2019.	Index	
		1	2	3	3/1	3/2
A	Poslovni prihod	13.281.503,08	12.841.131,52	13.121.215,56	98,79	102,18
1	Po osnovu prodaje vode i odvođenja otpadnih voda	10.154.906,71	10.991.131,52	10.022.312,20	98,69	91,19
2	Prihod od aktiviranja učinaka i robe	843.696,26	0,00	683.685,90	81,03	
3	Po osnovu održavanja atmosferske kanalizacije	0,00	150.000,00	141.173,62		94,12
4	Po osnovu radova i usluga	1.772.908,74	1.200.000,00	1.691.309,59	95,40	140,94
5	Ostali poslovni prihodi	509.991,37	500.000,00	582.734,25	114,26	116,55
B	Prihod od finansiranja i vanredni prihod	610.441,52	500.000,00	951.092,81	155,80	190,22
I	UKUPAN PRIHOD (A+B)	13.891.944,60	13.341.131,52	14.072.308,37	101,30	105,48
A	Poslovni rashod	11.376.690,39	11.700.000,00	11.662.589,34	102,51	99,68
1	Materijalni troškovi i energija	2.591.472,58	2.900.000,00	2.418.742,75	93,33	83,40
2	Troškovi zarada i naknada	6.274.176,84	6.070.000,00	6.687.253,62	106,58	110,17
3	Troškovi usluga	940.966,48	1.100.000,00	987.978,64	105,00	89,82
4	Troškovi amortizacije	1.178.183,60	1.150.000,00	1.210.381,01	102,73	105,25
5	Nematerijalni troškovi	391.890,89	480.000,00	358.233,32	91,41	74,63
B	Rashodi od finansiranja i vanredni rashodi	2.269.681,82	1.600.000,00	2.315.527,90	102,02	144,72
II	UKUPAN RASHOD (A+B)	13.646.372,21	13.300.000,00	13.978.117,24	102,43	105,10
III	DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA (I-II)	245.572,39	41.131,52	94.191,13		
IV	PORESKI RASHOD PERIODA			286.290,00		
1	TEKUĆI POREZ NA DOBIT	209.822,00		-21.273,00		
2	ODLOŽENI PORESKI RASHODI ILI PRIHODI			307.563,00		
	NETO DOBITAK (III+ IV)	35.750,39	41.131,52	380.481,00		

Što se tiče ukupnih prihoda u 2019. godini ostvareno je povećanje za 1,30 % u odnosu na prethodnu godinu, s tim što su poslovni prihodi manji za 1,21%, dok su prihodi od finansiranja i vanredni prihodi porasli za skoro 56%.

Ako se analiziraju poslovni prihodi pojedinačno, ostvareni su manji fakturirani prihodi od osnovne djelatnosti – prodaje vode i odvođenja otpadnih voda za 1,31% u odnosu na 2018. godinu.

Na rast ukupnih prihoda uticalo je što je u 2019. godini ovom Društvu iz Budžeta Glavnog grada opredijeljeno je 150.000 € (sa PDV-om) za održavanje atmosferske kanalizacije.

Prihodi po osnovu radova i usluga smanjeni su za 4,60%, a prihodi po osnovu aktiviranja učinaka i robe za 18,97%. Jedino su ostali poslovni prihodi (prihodi po osnovu obračunatih refundacija i prihodi po osnovu umanjenja odloženih prihoda za iznos amortizacije) u odnosu na prethodnu godinu porasli za 14,26%.

Ukupni rashodi su u odnosu na prethodnu godinu porasli za 2,43%.

Analizirajući poslovne rashode koji su u odnosu na prethodnu godinu porasli za 2,51% možemo konstatovati:

- Troškovi materijala i električne energije su niži za 6,67% u odnosu na prethodnu godinu. Posmatrano pojedinačno troškovi materijala su niži za 21,60% i to zbog značajno nižih troškova vodovodnog materijala. Troškovi električne energije i goriva su u ukupnom porasli za 6,36% u odnosu na prethodnu godinu, s tim što imamo povećanje troškova električne energije za 9,78%, a smanjenje troškova goriva, ulja i maziva za 15,78%.
- Troškovi zarada i naknada veći su u odnosu na prethodnu godinu za 6,58%.
- Troškovi amortizacije su veći za 2,73% u odnosu na prošlu godinu iz razloga što je dio sredstava stavljen u upotrebu.
- Troškovi usluga su porasli za 5%, na šta je uticao rast troškova usluga investicionog održavanja, usluga iskopa kanala, kao i trošak koncesija i troškovi ostalih usluga (trošak konsultanata za izradu projekata, troškovi registracije vozila, trošak zdravstvenih usluga, trošak revizije godišnjeg računa).
- zbog racionalizacije troškova imamo smanjenje nematerijalnih troškova za 8,59 % u odnosu na prethodnu godinu, na šta je navećim dijelom uticalo smanjenje troškova reprezentacije.

Rashodi finansiranja i vanredni rashodi su u odnosu na prethodnu godinu porasli za 2,02%.

7.5 Naplata potraživanja

- a) Po osnovu vode i usluga kanalizacije po kategorijama potrošača (privreda i domaćinstva)

Tabela br.17: Naplata potraživanja

r.br	Opis-Osnov	Pravna lica	Domaćinstva		Ukupno
			Stambene zgrade	Individualni objekti	
1	Fakturisano u periodu 01.01.2019-31.12.2019.	4.471.543,19	3.234.449,34	2.874.143,11	10.580.135,65
2	Naplaćeno u periodu 01.01.2019-31.12.2019.	4.805.827,96	2.710.445,30	2.600.816,50	10.117.089,76
3	Procenat naplate (2:1)	107,48	83,80	90,49	95,62
4	Stanje nenaplaćenih potraživanja na dan 31.12.2019.	1.463.607,89	2.853.204,95	2.380.949,89	6.697.762,73

- b) Opština Danilovgrad
 nenaplaćena potraživanja iz ranijeg perioda..... 209.645,28 €
 fakturisano u 2019. godini 137.420,17 €
 naplaćeno u 2019. godini 202.967,60 €
 nenaplaćeno na dan 31.12.2019. godine..... 144.097,85 €
- c) Hidranti i cistijerne
 nenaplaćena potraživanja iz ranijeg perioda..... 442,80 €
 fakturisano u 2019. godini 6.318,24 €
 naplaćeno u 2019. godini 4.832,88 €
 nenaplaćeno na dan 31.12.2019. godine..... 1.928,16 €
- d) Po osnovu potraživanja za usluge
 naplaćeno u 2019. godine1.874.295,09 €
 nenaplaćeno na dan 31.12.2019. godine 247.052,83 €

Ukupno **naplaćena potraživanja** na dan 31.12.2019. godine (po gore navedenim osnovama) iznose **12.199.185,33 €**.

U 2019. godini, po osnovu usluga vodosnabdijevanja i odvođenja otpadnih voda, naplaćeno je ukupno za sve kategorije potrošača, Opštinu Danilovgrad i hidrante i cistijerne **10.324.890,24 €** što je za 1.312.819,62 € više nego u 2018. godinu. odnosno 96,30 % od fakturisane vrijednosti.

Od **kategorije pravnih lica** (privreda i ustanove) naplaćeno je 4.805.827,96 €, što je 107,48 % fakturisane vrijednosti (naplaćena potraživanja iz ranijeg perioda).

Od **kategorije domaćinstva (ukupno stambeni i privatni sektor)**, naplaćeno je 5.311.261,80 €, što je 86,95 % fakturisane vrijednosti.

Posmatrano pojedinačno, od **stambenog sektora** naplaćeno je 2.710.445,30 € što je 83,80 % fakturisane vrijednosti, dok je u **privatnom sektoru** u 2019. godini naplaćeno 2.600.816,50 € što je 90,49 % fakturisane vrijednosti.

Ukupno **nenaplaćena potraživanja** na dan 31.12.2019. godine (po gore navedenim osnovama) iznose **7.090.841,57 €**.

Stanje obaveza na dan 31.12.2019. godine iznosi **4.854.534,15 €**, čija je struktura sledeća:

- obaveze prema dobavljačima.....1.465.748,76 €
- obaveza za korišćenje i zaštitu vode od zagađivanja215.492,07 €
- dugoročni kredit od IRF.....2.861.766,01 €
- obaveze za kamate po dugoročnom kreditu..... 281.975,95 €
- obaveza po osnovu poreza na dobit.....29.551,36 €

7.6. Cijena vode

Cijene vode i odvođenja otpadnih voda prikazane su u tabeli koja slijedi:

Tabela br.18: Cijene vode i kanalizacije

R.b.	Kategorija potrošača	Cijena vode €/m ³	Cijena kanalizacije €/m ³
1.	Prva kategorija potrošača privredna društva, preduzetnici i svi potrošači koji nijesu obuhvaćeni drugom kategorijom	1,330	0,665
2.	Druga "A" kategorija potrošača ustanove i organizacije kao što su: predškolske, školske, kulturno-prosvjetne i socijalno-zdravstvene ustanove, objekti Vojske Crne Gore	1,146	0,573
3.	Druga "B" kategorija potrošača-domaćinstva (kolektivno i individualno stanovanje) za zalivanje zelenih površina, rada fontana, javnih česama i sportskih objekata	0,405	0,202

Poslednji put su cijene povećane 2011. godine, i to samo za kategoriju – domaćinstva, dok su za kategoriju – zelenilo i sportski objekti iste smanjene, a za privredu i ustanove nijesu mijenjane.

Utvrdivanju novih cijena pristupiće se nakon donošenja Metodologije o utvrđivanju cijena za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti od strane Regulatorne agencije za energetiku.

Naime, Društvo prati i poštuje zakonski okvir kojim se regulišu pitanja koja se tiču njegove osnovne i dopunske djelatnosti, tako da izmjene postojećih zakona uslovljavaju prilagođavanja u poslovanju. U tom smislu zbog navedenih i drugih spornih odredbi u Zakonu o komunalnim djelatnostima („Sl. List CG“ br. 55/16 od 17.08.2016 i 002/18), kao i zbog nemogućnosti praktične primjene, posebno u dijelu izjednačavanja cijena vodnih usluga za pravna i fizička lica, Vlada Crne Gore je donijela Izmjene i dopune Zakona o komunalnim djelatnostima („Sl. List CG“ br. 066/19), kojim se između ostalog definiše prelazni period od pet godina za izjednačavanje cijena kod svih kategorija potrošača.

8. OCJENA STANJA I PREDLOG MJERA

Osnovni cilj ovog Društva je kontinuiran razvoj koji je prvenstveno orjentisan na održivo upravljanje najvažnijeg prirodnog resursa – bezbjedne vode za ljudsku upotrebu. Konstantno se radi i na unapređenju sigurnosti vodosnabdijevanja. Danas preko 90% populacije ima pristup pitkoj vodi, a takođe povećao se i procenat pokrivenosti kanalizacionom mrežom, što sve dovoljno govori o pravcu razvojne politike ovog Društva, stim što se mora uticati na povećanje stepena priključenosti na javnu kanalizacionu mrežu.

Uredno snabdijevanje građana Podgorice, tokom čitave godine, kvalitetnom vodom, kao i efikasno odvođenje kako otpadnih tako i atmosferskih voda je potvrda veoma kvalitetnog pružanja usluga svim našim potrošačima. Društvo čini znatne napore u svim segmentima poslovanja kako bi na uspješan način omogućilo realizaciju svoje osnovne i dopunske djelatnosti.

Društvo prati i poštuje zakonski okvir kojim se regulišu pitanja koja se tiču njegove osnovne i dopunske djelatnosti, tako da izmjene postojećih zakona uslovljavaju prilagođavanja u poslovanju. U tom smislu zbog navedenih i drugih spornih odredbi u Zakonu o komunalnim djelatnostima („Sl. List CG“ br. 55/16 od 17.08.2016 i 002/18), kao i zbog nemogućnosti praktične primjene, posebno u dijelu izjednačavanja cijena vodnih usluga za pravna i fizička lica, Vlada Crne Gore je donijela Izmjene i dopune Zakona o komunalnim djelatnostima („Sl. List CG“ br. 066/19), kojim se definiše prelazni period od pet godina za izjednačavanje cijena kod svih kategorija potrošača. Utvrđivanju novih cijena pristupiće se nakon donošenja Metodologije o utvrđivanju cijena za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti od strane Regulatorne agencije za energetiku.

Važećim Zakonom između ostalog uveden je regulatorni organ za obavljanje komunalnih djelatnosti javnog vodosnabdijevanja i upravljanja komunalnim otpadnim vodama – Regulatorne agencije za energetiku. Jedna od nadležnosti ove Agencije je da između ostalog vrši međusobno poređenje poslovanja i pokazatelja učinaka vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti na bazi propisanih indikatora (benčmarking). Ovo Društvo je u ovom dijelu tokom 2019. godine mjesečno prikupljalo podatke o svom poslovanju i dostavljalo ih Agenciji kvartalno. Takođe su predviđeni podaci poslati i za prethodne četiri godine, što će se raditi i u narednom periodu. Na osnovu tih podataka, prikupljenih kako od ovog Društva tako i od ostalih vodovodnih preduzeća u Crnoj Gori, od strane Regulatorne agencije za energetiku pripremljen je Godišnji izvještaj o poređenju indikatora poslovanja vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti za 2018. godinu.

Nastojalo se da se realizuju sve investicije koje su bile planirane kako u gradu, tako i u prigradskom i seoskom području. Značajna sredstva za investiciona ulaganja bila su obezbijeđena iz Budžeta Glavnog grada Podgorica.

Gradu Podgorici je neophodan dalji i brži razvoj kanalizacione infrastrukture u cilju zaštite životne sredine i poboljšanju kvaliteta života građana. Iz tog razloga u 2019. godini su završene značajne pretpripremne aktivnosti koje su omogućile početak konkretnih radova za realizaciju najznačajnijeg projekta „Sakupljanje i prečišćavanje otpadnih voda Podgorica“. Kada se govori o značaju ovog Projekta, definitivno je njegova realizacija preduslov održivog razvoja Grada, a za opšti cilj ima doprinos zaštiti životne sredine i poboljšanju uslova života stanovništva na ovom području. Ono što je važno istaći je da realizacija ovog projekta, čija je ukupna vrijednost oko 50 miliona eura, teče planiranom dinamikom.

Ono na čemu se takođe radilo u 2019. godini su svakako aktivnosti na smanjenju gubitaka uz dodatnu analizu gubitaka na vodovodnoj mreži. Osim zamjene cjevovoda što podrazumijeva rekonstrukciju vodovodne mreže, kao i korišćenja unutrašnjih rezervi ovog Društva kroz poboljšanje i unapređenje mjerenja i očitavanja utrošene vode, posebno treba istaći da se otpočelo sa projektom sanacije gubitaka na određenoj pilot zoni. Društvo je pronašlo odgovarajuće partnere za realizaciju ovog projekta, specijalizovanu kompaniju koja se bavi problematikom optimizacije vodovodnih sistema, sanacijom i analizom gubitaka na vodovodnoj mreži. Otpočelo se sa realizacijom projekta na površinski ograničenoj zoni, sa ciljem analiziranja stanja i projekcije sredstava za sanaciju gubitaka, s tim da se stečena iskustva u narednom periodu primijene na kompletnu teritoriju Glavnog grada.

Društvo je u cilju poboljšanja naplate potraživanja od potrošača, a po preporuci Državne revizorske institucije Crne Gore, pripremilo Akcioni plan naplate potraživanja sa mjerama, nosiocima aktivnosti i rokovima, sa obavezom periodičnog izvještavanja Odbora direktora o ostvarenim rezultatima.

Posebno treba istaći da je završena zgrada za zaposlene u ovom Društvu, gdje se radnicima omogućila kupovina stanova pod povoljnijim uslovima od tržišne cijene po m² stambenog prostora i u istu će moći da se usele već početkom 2020. godine.

DOO „ViK“ Podgorica je 2019. godinu završilo sa pozitivnim finansijskim rezultatom, tj. ostvaren je višak prihoda nad rashodima tj. dobit iz poslovanja (prije oporezivanja) koja iznosi 94.191,13 €, a nakon evidentiranja tekućeg poreza i odloženih poreskih obaveza neto dobit iznosi 380.481,00 €.

Ovu godinu karakteriše sledeće:

- Tokom 2019. godine, sa svih vodoizvorišta u kontinuitetu je obezbijeđena **kvalitetna voda za piće**.
- **Potisnuta voda** -U izvještajnom periodu je potisnuto sa svih vodoizvorišta 36.406.752 m³ vode, što je za 1,45% više u odnosu na prethodnu godinu i 1,60 % manje u odnosu na plan.
- **Fakturisana voda** -U toku 2019. godine ukupno je fakturisano 18.586.519 m³, što je 1,42% više u odnosu na 2018. godinu i 2,46 % manje od planiranih količina za 2019. godinu;
- **Gubici vode**. Na osnovu podataka o potisnutoj i fakturisanjoj količini vode za izvještajnu godinu, utvrđeno je da gubici iznose 17.820.233 m³ ili 48,95%, što je više od planiranih Programom rada (48,50%);
- **Realizacija važnih investicija**. U toku 2019. godine preuzete su začajne aktivnosti na teritoriji opštine u okviru Glavnog grada – Golubovci koje su obuhvatale izgradnju nove vodovodne mreže za naselje Berislavci, kao i izgradnju vodovoda i instalaterske radove u naseljima Mojanovići i Mataguži. Pristupilo se realizaciji pilot projekta za smanjenje gubitaka na dijelu vodovodnog sistema Podgorice. Na području Kakricke gore izvedeni su radovi na izgradnji rezervoara i glavnog cjevovoda sa pumpnom stanicom. Nastavilo se sa izgradnjim fekalne i atmosfereke kanalizacije na području Glavnog grada. Na seoskom području, najveće aktivnosti bile su teritoriji Lješanske nahije gdje su izvođeni radovi na rekonstrukciji sekundarne vodovodne mreže u selima Bigor i Brežine, kao i magistralnog cjevovoda i dr.
Osim gore pomenutih sve investicije su navedene u poglavlju 6. Izvještaja.
- **Naplata potraživanja** - Ukupni procenat naplate za 2019. godinu, za sve kategorije potrošača uključujući i Danilovgrad i hidrante i cistijerne, iznosi 96,30 %. Ovdje treba napomenuti da su naplaćena potraživanja od pravnih lica iz ranijeg perioda uticala na povećanje procenta ukupne naplate.
- **Odnos sa potrošačima** – Ukupan broj prigovora od strane korisnika naših usluga u 2019. godini iznosio je 3.356. Na iste je odgovoreno u zakonski utvrđenom roku.

- **Ukidanje ili evidentiranje potrošača koji bespravno koriste vodu.**
Vezano za podnošenje krivičnih prijava protiv lica koja su se samovoljno priključivala na vodovodnu mrežu, čija djela su kvalifikovana kao krivična djela krađe, samovlašća, oštećenja javne stvari i ugrožavanje zdravlja neispitanim priključcima, ostvarena je saradnja sa Upravom policije, Državnim tužilaštvom i Osnovnim sudom u Podgorici, u cilju dopunjavanja činjenica, sprovođenja, gonjenja i kažnjavanja;
- **Obezbjedenje vodoizvorišta fizičkom zaštitom.** Objekti na Marezi, Zagoriču, Ćemovskom polju, rezervoar Ljubović i Upravna zgrada je pod 24 časovnim nadgledanjem uz obaveznu kontrolu ulazaka u zaštitne zone. Održavanje okolne vegetacije svih zaštitnih zona je permanentno, kako bi se izbjegle štete i opasnosti od ugrožavanja istih (požar, zagađenje i dr);
- **Ažuriranje baze podataka potrošača.** Reevidencijama terena Društvo je ažuriralo postojeću bazu podataka potrošača i ista je proširena.

Aktivnosti koje se odnose na rješavanje **problema odvođenja i prečišćavanja otpadnih voda**, detaljnije su obrađene u predmetnom Izvještaju.

Predlog mjera

Na bazi sagledanog postojećeg stanja i problema u funkcionisanju sistema, što je iskazano ovim Izvještajem, Društvo je jasno definisalo polja na kojima u narednom periodu može djelovati i istrajavati u namjeri eliminisanja postojećih problema.

1. Vodoizvorišta

Radi potpune pouzdanosti i kontinuiteta u snabdijevanju građana kvalitetnom vodom za piće, neophodno je uraditi sljedeće:

- Pripremne radnje za izradu studije izvodljivosti sa idejnim rešenjem fabrike za flaširanje vode na izvoru Ljeskovac;
- Rekonstrukciju pumpnih agregata za CS "Mareza 2";
- Nastaviti saradnju sa nadležnim institucijama Glavnog grada u cilju zaštite neposredne okoline u blizini vodoizvorišta Čemovsko polje, radi očuvanja vodoizvorišta i sprečavanje zagađenja podzemnih voda;
- I u narednom periodu posebna pažnja će se usmjeriti na izbor režima rada pumpnih agregata, kao i potrošnju električne energije vodeći računa da se održi određeni nivo usluge, u svakom trenutku, kod krajnjih potrošača. Direktna uticaj na rad crpnih stanica i rad pumpnih agregata, sa aspekta smanjenja potrošnje, kao osnovnog parametra u sistemu može da ima smanjenje gubitaka na mreži i racionalna potrošnja vode na cijeloj teritoriji Glavnog grada sa posebnim akcentom na naselja (Zeta, Tuzi, Donja Gorica, Dahna i dr.).

2. Vodovodna mreža

- Rekonstrukcija i zamjena vodovodne mreže na području Glavnog grada;
- Izgradnja vodovodne mreže na području opštine u okviru Glavnog grada-Golubovci (centralni dio i Ponari);
- Izgradnja primarne i sekundarne vodovodne mreže na području Glavnog grada u naseljima sa neadekvatnom hidrotehničkom infrastrukturom (Doljani, Zlatica, Murtočina);
- Izgradnja nove vodovodne mreže u prigradskim naseljima Glavnog grada (Kakaricka gora);
- Rekonstrukcija starih azbestno cementnih cjevovoda u djelovima grada gdje su evidentirani najčešći kvarovi;
- Ažuriranje postojećih i identifikacija i položajno snimanje novih cjevovoda i njihova katastarska evidencija, sa ciljem smanjenja gubitaka na mreži i za potrebe PUP-a.
- Nastavak realizacije pilot projekta na smanjenju gubitaka.

3. Realizacija predviđenih aktivnosti vezanih za najznačajniji kapitalni projekat »Sakupljanje i prečišćavanje otpadnih voda Podgorica«;

4. **Nastavak izgradnje sekundarne kolektorske mreže fekalne kanalizacije na području Glavnog grada Podgorice.** Nastaviće se sa aktivnostima na širenju kanalizacione mreže i njenoj potpunoj valorizaciji priključenjem krajnjih korisnika, kako bi se isključio iz upotrebe što veći broj septičkih jama, što za posljedicu treba da ima sprečavanje zagađivanja podzemnih voda; Realizacija projekata koji se odnose na fekalnu kanalizaciju doprinosi zaštiti životne sredine, ali i direktno su vezani za povećanje prihoda Društva;
5. **Ažuriranje i dopuna katastra atmosferske kanalizacije uz utvrđivanje funkcionalnog stanja kolektora** (snimanje kamerom);
6. **Smanjenje administrativnih gubitaka** (poboljšano očitavanje);
7. **Identifikovanje (položajno odredjivanje) svih potrošača** – mjernih instrumenata, sa svrhom ažuriranja baze podataka i analitičke obrade samih podataka;
8. **Poboljšano očitavanje i mjerenje potrošnje.** U kontinuitetu se radina uklanjanju subjektivnih slabosti, što znači da će se posebno voditi računa o redovnom očitavanju i mjerenju potrošnje.
9. **Ukidanje ili evidentiranje potrošača koji bespravno koriste vodu;**
10. **Podnošenje krivičnih prijava** protiv fizičkih i pravnih lica zbog krađe vode i nedozvoljenog priključenja na vodovodnu mrežu.
11. **Preduzeti aktivnosti s ciljem povećanja nivoa naplate** poštovanjem usvojenog Akcionog plana naplate kao i ustanovljenog postupka izvršenja preko organa – Javni izvršitelj. Prioritet Društva je svakako naplata od stambenog sektora gdje se potrošnja evidentira preko zajedničkih vodomjera.
12. **Izvršiće se procjena vrijednosti imovine i kapitala** shodno Zakonu i privrednim društvima i Odluke o osnivanju;
13. **Osiguranje imovine** shodno Ugovoru br. 28429 od 16.10.2019. godine;
14. **Shodno Zakonu o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru donijeti Plan unapređenja upravljanja i kontrola**, utvrditi poslovne ciljeve subjekta koji doprinose ostvarivanju misije subjekata, gdje će se Osnivaču dostavljati godišnji izvještaj o aktivnostima na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola;

15. Uspostaviće se **unutrašnja revizija** u skladu sa članom 49 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru;
16. **Medijsko obraćanje** korisnicima putem apela i upozorenja; permanentnim upućivanjem opomena pred utuženje; konstantnim isključenjima sa vodovodne mreže korisnika koji svoje obaveze ne izmiruju prema Društvu i prinudnu naplatu- izvršenja kao krajnjoj mjeri u naplati potraživanja.
17. **Odnosi sa javnošću** – treba uključiti javnost u sve aspekte vodosnabdijevanja kako bi ih upoznali sa predstojećim promjenama u ovoj oblasti. Efikasan program odnosa sa javnošću je sredstvo kojim Društvo može da obezbijedi snažnu podršku javnosti. Posebno treba uticati na razvijanje svijesti potrošača o racionalnoj potrošnji vode, kako bi se ukupne količine ispumpane vode uskladile sa njihovim stvarnim potrebama;

Izvršni direktor

Filip Makrid, dipl. ing.građ

“VODOVOD I KANALIZACIJA” d.o.o.

PODGORICA

Br. 9650

Podgorica 13.04.2020. godine

Na osnovu člana 32 Statuta Vodovod i kanalizacija« d oo, Podgorica Odbor direktora Vodovod i kanalizacija doo Podgorica, na sjednici održanoj dana 13.04.2020 godine, donio je

O D L U K U

USVAJA SE Izvještaj o radu “Vodovodi kanalizacija” d.o.o Podgorica za 2019.godinu.

Izvještaj iz stava 1 jer sastavni dio ove Odluke.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

PREDSJEDNIK
ODBORA DIREKTORA
Prof.dr. Petar Živković

DOO "VODOVOD I KANALIZACIJA"

PODGORICA

Broj: 9651

Podgorica, 13.04.2020. godine

Na osnovu člana 18 i 32 Statuta "Vodovod i kanalizacija" d.o.o Podgorica, Odbor direktora „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Podgorica, na sjednici održanoj dana 13.04.2020. godine, donio je

ODLUKU

Predlaže se osnivaču – Skupštini Glavnog grada da se neto dobit u iznosu od 380.481,00€ koju je "Vodovod i kanalizacija" d.o.o Podgorica ostvarilo u 2019.godini, usmjeri na rekonstrukciju hidrotehničke infrastrukture.

OBRAZLOŽENJE

Osnov za donošenje Odluke kojom se predlaže raspodjela dobiti Društva, sadržan je u članu 18 i 32 Statuta „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Podgorica (koji je donijet 24.07.2013. godine, na koji je Skupština Glavnog grada dala saglasnost, Odlukom br. 01-030/13-868 od 31.08.2013. godine, a koji je izmijenjen i dopunjen Odlukom Odbora direktora Društva od 22.07.2014. godine, na koji je Skupština Glavnog grada dala saglasnost Odlukom od 07.11.2014. godine).

Članom 18. je utvrđeno da Osnivač donosi Odluku o raspodjeli dobiti, a članom 32. je utvrđeno da Odbor direktora predlaže Osnivaču raspodjelu dobiti.

Odbor direktora je razmatrajući način raspodjele dobiti uzeo kao polaznu osnovu Program rada Društva za 2020. godine, kojim je predviđeno da ovo Društvo iz sopstvenih sredstava finansira rekonstrukciju postojeće vodovodne mreže i zamjenu dotrajalih azbestno cementnih cijevi.

PREDSJEDNIK
ODBORA DIREKTORA
Petar Živković
Predsjednik

